Färgelanda kommun

Kallelse
2025-11-24

Beslutsinstans: Socialnämnd

Datum och tid: måndag 24 november 2025 Kl. 08:30

Plats: Hillingsäter, kommunkontoret

1	**Upprop**		
2	**Val av justeringsman**		
3	**Fastställande av dagordning**		
4	**Information om verksamhetsbesök**		
5	**Ekonomisk uppföljning 2025**	**2025/2**	**2 - 10**
6	**Riktlinjer för insatser utan individuell behovsprövning**	**2025/141**	**11 - 39**
7	**Antagande av detaljbudget 2026**	**2025/193**	**40 - 50**
8	**Omställning av Lillågården**	**2025/192**	**51 - 53**
9	**Inriktningsbeslut om matlagning i hemtjänsten**	**2025/121**	**54 - 62**
10	**Återrapportering av delegationsbeslut 2025**	**2025/10**	**63 - 105**
11	**Ordförande informerar 2025**	**2025/39**	
12	**Socialchefens information 2025**	**2025/9**	
13	**Meddelanden 2025**	**2025/8**	**106 - 118**

Helen Greus (SD)
Socialnämndens ordförande

Sofia Henriksson
Nämndsekreterare

Färgelanda kommun

Oktober 2025

Engagerad och företagsam med ett gott bemötande!

Socialnämnden

Verksamhetsområde. Belopp i tkr	Prognos lämnad 202508	Ack utfall 202510	Ack budget 202510	Avvikelse budget-utfall	Budget helår
Nämndsverksamhet	250	435	-11 639	-12 073	-13 966
Sektorchef omsorg	206	8 578	9 100	522	10 921
Omsorgskontor	-401	7 660	8 175	515	9 810
Äldreomsorg	-16 333	73 308	69 757	-3 551	83 708
Kommunal primärvård	-735	20 208	19 159	-1 049	22 991
Individ- och familjeomsorg	-5 512	40 266	34 085	-6 181	41 130
Enheten för stöd och service	-2 778	23 150	21 813	-1 337	25 948
Totalt	**-25 303**	**173 605**	**150 452**	**-23 154**	**180 542**

IFO

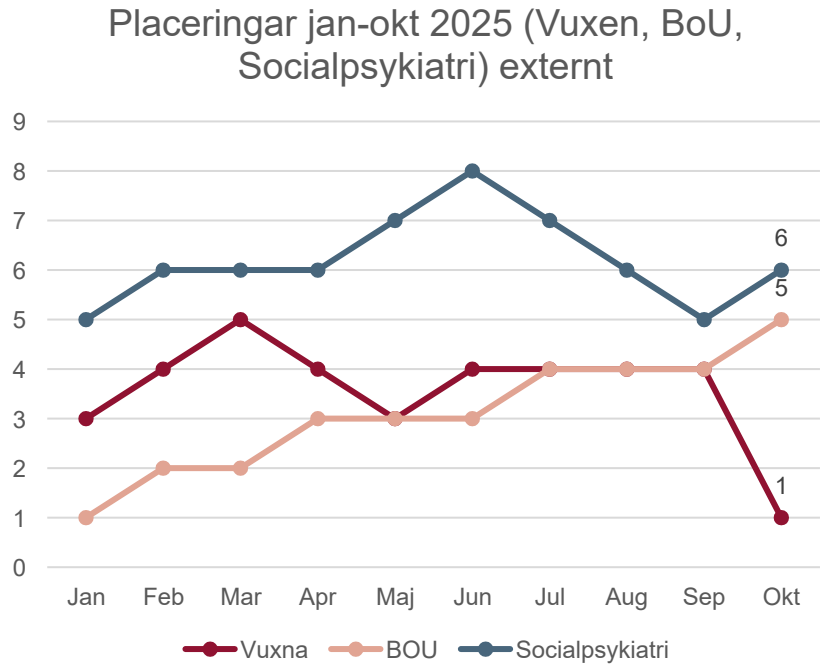

- Barn och unga ökar efter ett kvartal med hög beläggning på institution (relativt budget).
- Motsatta gäller för vuxna som i oktober uppgick till en individ.
- Socialpsykiatrin minskat med 1 inidvid/månad sedan i juni, f rom oktober 1 ny individ.
- Kostnader för placeringar kritiskt – motsvarar per 31/10 hela nettokostnadsavvikelsen för äldreomsorgen, som jämförelse.
- Kostnad för invånarna i kommunen:

Kostnader	Kostnad 2025-10-31	kr/inv
Vuxen	3 380 136	534
BoU	6 291 543	995
Familjehem (k-stödda)	2 313 214	366
Socialpsykiatri	4 894 690	774
Totalt	**16 879 583**	**2 668**

Enhet	Prognos 2025 (helår) som sattes 2025-08-31	Faktisk avvikelse 2025-10-31	Lägesbild helår per 2025-10-31	Förändring mot delårsprognos
IFO	-5 512	-6 546	-7 855	-2 343

Kommunal primärvård

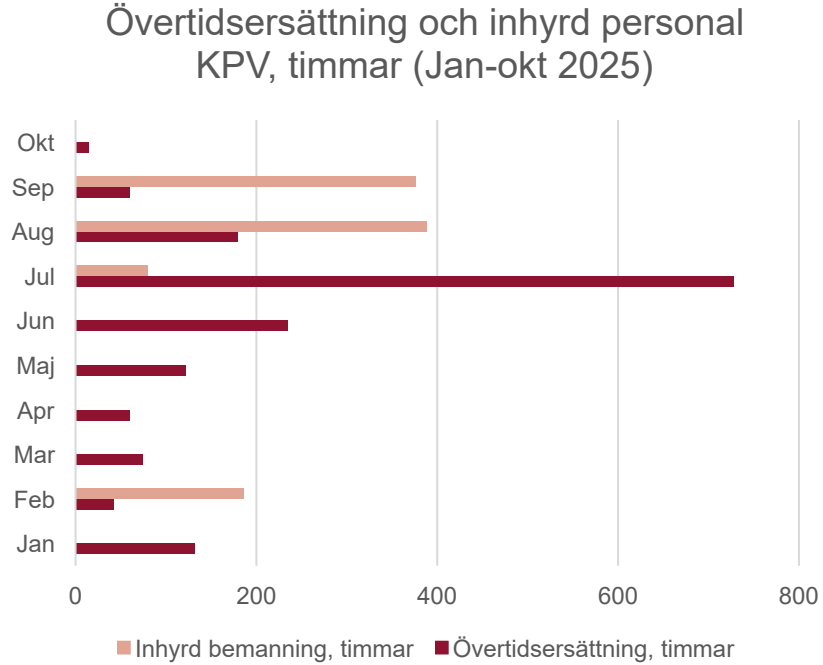

- Utbetald övertid motsvarar 1,05 årsarbetare i arbetstid och 2,35 årsarbetare i pengar.
- Man hade alltså kunna anställa 1,3 åa mer till samma kostnad som utbetald övertid.
- Inhyrd personal billigare.

Enhet	Prognos 2025 (helår) som sattes 2025-08-31	Avvikelse 2025-10-31, tkr (inkl. budgeterat underskott)	Lägesbild helår per 2025-10-31	Förändring mot delårsprognos
KPV	-735	-1 417	-1 700	-965

Enheten för stöd och service

- Gruppboendet har haft mer personal än budget.
- Därtill ej fullbelagt.
- Terminsavgifter för höstterminen kom i oktober – ett par nya elever med boendestöd och internat. Kostar cirka 1 500 tkr/termin.
- Fler assistansärenden i privat regi samt ej ”hemtag” av vuxen ännu.
- Dock långt mycket lägre kostnad för korttidsverksamhet samt en avslutad på barn vilket kompenserar.
- För 2026 ser LSS utjämningen ut att bli cirka 3 200 tkr lägre än för 2025 (positiv koncernpåverkan).

Timavlönad personal

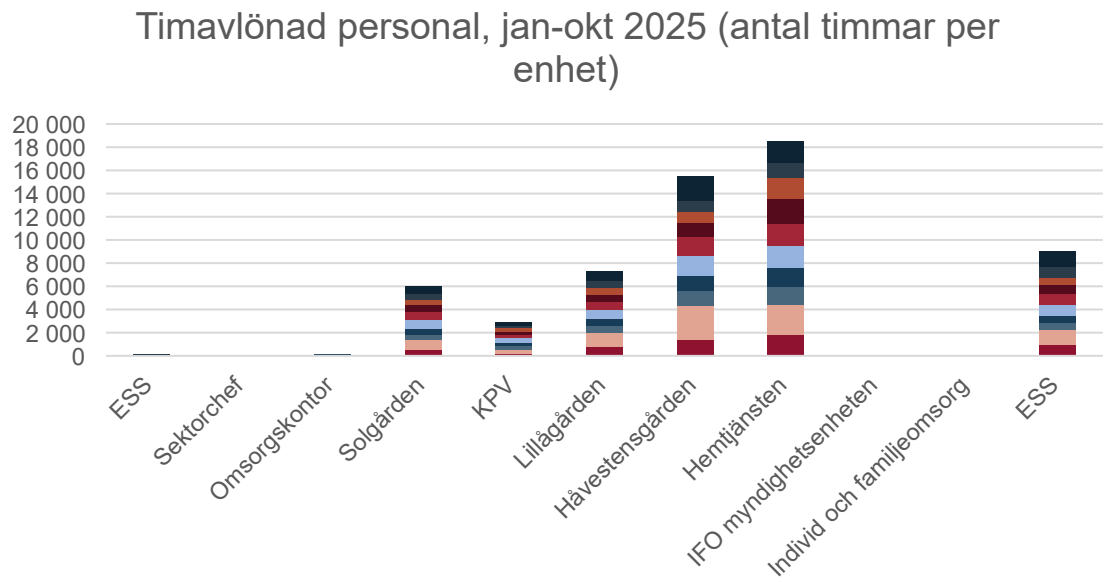

- T om oktober 59 700 timmar (timavlönad personal)
- Förekommer framförallt inom ESS, KPV, Säbo och hemtjänst.
- Hemtjänsten står för en tredjedel, men flest totalt inom Säbo (47%)
- Snitt i hemtjänsten är 1853 timmar/mån (cirka 12 heltider)
- Motsvarande Säbo 2877 timmar/mån (cirka 19 heltider)
- Totalt avlönat cirka 37 heltider mellan jan-okt.

Ej tillsatt tid oktober

	Oktober	November	December	Januari	Februari	Mars	April	Maj	
	Ej tillsatt	Ej tillsatt	Ej tillsatt	Ej tillsatt	Ej tillsatt	Ej tillsatt	Ej tillsatt	Ej tillsatt	
Lillågården	75,75	44,75	0	0	0	0	0	0	
Håvestensgården	172	0	0	0	0	0	0	0	
Solgården	29,48	17,2	0	0	0	0	0	0	
Soläng	0	0	0	0	0	0	0	0	
Renvägen	0	0	0	0	0	0	0	0	
Hemtjänsten	410,66	71	0	0	0	0	0	0	
KPV	161	0	0	0	0	0	0	0	
DV	50,28	0	0	0	0	0	0	0	
Summa	**899,17**	132,95	0	0	0	0	0	0	

- Ej tillsatt tid oktober motsvarar cirka 6 heltider.
- Ungefärlig besparing i okotber = 237 000 kr inkl PO.

Utfall och lägesbild

Enhet	Prognos 2025 (helår) som sattes 2025-08-31	Avvikelse 2025-10-31, tkr (inkl. budgeterat underskott)	Lägesbild helår per 2025-10-31	Förändring mot delårsprognos
Socialnämnd	250	210	252	2
Sektorchef	206	522	626	420
Omsorgskontor	-401	147	176	577
Äldreomsorg	-16 333	-12 887	-15 464	869
KPV	-735	-1 417	-1 700	-965
IFO	-5 512	-6 426	-7 711	-2 199
ESS	-2 778	-3 302	-3 962	-1 184
Totalt	**-25 303**	**-23 153**	**-27 784**	**-2 481**

- Just nu ser resultatet ut att bli omkring – 27 800 tkr per 31/12-2025.
- Cirka 2 480 tkr sämre än prognos satt i delåret.
- Äldreomsorgen står för största underskottet även framåt, dock inte lika stort som spått per 31/10.
- Säbo redovisar en avvikelse med -0,6% per 31/10 (-272 tkr) exkl. budgeterat underskott.
- Hemtjänsten -15,4% (-3 279 tkr)

Hemtjänsten

- Grundlig genomlysning och ”omstart” tycks nödvändig.
- Systemstöden som finns ger intressanta data, men där upphör effekten.
- Verksamheten har svårt att utföra det som krävs och gör på olika sätt beroende på situation.
- Stor personalgrupp
- Ökade behov (förväntan på mer hemmaplanslösningar)
- Slöserier och ineffektivitet (saker som inte tillför värde för kunderna)
- Otydlighet
- Personalkontinuitet
- Vikarier
- Sjuktal
- Planering och bemanning
- Insatser och samarbete mellan funktioner
- Ad-hoc

Trygghetslarm
Måltidsdistribution
Inköp
Serviceinsatser
Växelvård
Dubbelbemanning
Delegerad tid (HSL)
SOL/LSS tid
Personlig omvårdnad

Färgelanda kommun

Individ och Familjeomsorgen
Kvalitetschef
Jon Granlund

Tjänsteskrivelse
2025-11-05
2025/141

Socialnämnd

Tjänsteskrivelse – antagande av riktlinjer för insatser utan individuell behovsprövning

Beslutsförslag
Socialnämnden beslutar att anta riktlinjer för insatser utan behovsprövning.

Ärendets beredning
Ärendet har beretts inom:

- sektor omsorgs ledning
- Individ och familjeomsorgs nätverket i Fyrbodal och Dalsland
- kvalitetsstrategiska gruppen i Fyrbodal
- FOU
- socialchefsnätverket
- kanslienheten

Sammanfattning av ärendet
Socialtjänstlag (2025:400) möjliggör att vissa insatser kan ges till individer utan individuell behovsprövning. Syftet är att göra stödet mer lättillgängligt och förebyggande, särskilt riktat till barn, äldre och personer med funktionsnedsättning.

Riktlinjer för insatser utan individuell behovsprövning beskriver de öppna insatser som Färgelanda kommun erbjuder sina invånare som kan ges utan individuell behovsprövning. I juni beslutade nämnden att fastställa en rad insatser som ska kunna ges utan individuell behovsprövning. Förvaltningens förslag är nu att anta dessa, med några revideringar, i form av riktlinjer.

Ärendebeskrivning
Socialnämnden i Färgelanda har sedan juni 2025 erbjudit olika insatser utan individuell behovsprövning efter socialnämndens beslut. Förvaltningens har sedan dess sett över insatserna och kommit fram till att dessa bör antas i form av riktlinjer och att det finns behov av vissa revideringar av ursprunglig text. Insatsen skolsocialt team har tagits bort och insatsen Re PULSE har lagts till.

Insatser utan individuell behovsprövning

En av nyheterna i socialtjänstlag (2025:400) är att socialnämnden, enligt 11 kap. 5 §, ges en möjlighet att tillhandahålla insatser för personliga behov till enskilda utan någon individuell behovsprövning. En förutsättning för att socialnämnden ska kunna tillhandahålla insatser utan utredning och individbeslut är att nämnden beslutar särskilt om att dessa insatser ska gå att tillhandahålla utan individuell behovsprövning. Det gäller även insatser som tidigare tillhandahållits på detta sätt. Nämnden ska även ta ställning till vilka eventuella villkor som ska gälla för deltagande i insatsen samt om det finns behov av att göra undantag på skyldigheten att dokumentera uppgifter som kan röja den enskildes identitet.

Möjligheten att tillhandahålla insatser utan individuell behovsprövning syftar bland annat till att ge socialtjänsten ytterligare ett verktyg för att komma i kontakt med enskilda som i dag är svåra att nå för socialtjänsten. Genom att processen för att tillhandahålla insatser förenklas sänks också trösklarna för enskilda att uppsöka och ta emot hjälp. Intentionen är att hjälpen ska vara tillgänglig när den enskilde vill ta del av den. Genom att nå invånare tidigt kan det även motverka att mer omfattande insatser behövs på sikt.

I nya socialtjänstlagen används begreppet insats som en övergripande benämning för de stöd- och hjälpåtgärder som socialnämnden tillhandahåller. Socialnämnden har ett ansvar att erbjuda enskilda som behöver det insatser i form av rådgivning, omsorg, vård, stöd och annan hjälp.

De insatser för personliga behov som får tillhandahållas utan individuell behovsprövning kan vara såväl allmänt inriktade insatser - som är öppna för alla - som individuellt inriktade insatser - som är anpassade efter den enskildes behov. En insats kan även riktas till en viss målgrupp eller ett specifikt problem, exempelvis våld i nära relationer eller skadligt bruk och beroende.

När insatser tillhandahålls utan individuell behovsprövning ska det inte förekomma någon handläggning eller myndighetsutövning. Utgångspunkten är att den enskilde, i stället för att vända sig till socialnämnden med en ansökan, som sedan leder till en utredning och ett beslut, ska kunna vända sig direkt till den del av socialtjänsten som verkställer insatser, så kallade utförare.

Ekonomisk konsekvensbeskrivning
Införandet av insatser utan individuell behovsprövning kan bidra till långsiktig kostnadseffektivitet för kommunen. Genom att erbjuda tidiga,

lättillgängliga insatser förväntas behovet av mer omfattande, resurskrävande och kostsamma insatser minska över tid.

I ett kortare tidsperspektiv kan införandet innebära viss ökad resursåtgång, särskilt kopplat till kompetensutveckling, samordning och implementering av nya rutiner.

Sociala och miljömässiga konsekvenser
Införandet av insatser utan individuell behovsprövning bedöms ha positiv påverkan på invånarnas sociala trygghet, delaktighet och tillit till samhällets institutioner. Genom att sänka trösklarna till stöd ges fler invånare, särskilt barn, unga, äldre och personer i utsatthet, möjlighet att ta del av insatser utan att behöva gå via formell ansökan och utredning.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse - antagande av riktlinjer för insatser utan individuell behovsprövning

Riktlinjer för insatser utan individuell behovsprövning

Sändlista
Kvalitetschef
Enhetschef Individ- och familjeomsorgen

Jon Granlund
Kvalitetschef

Kerstin Belander
Enhetschef Individ- och familjeomsorg

Gunnar Wigstrand
Socialchef

Färgelanda kommun

Riktlinjer för insatser utan individuell behovsprövning

Dokumenttyp Riktlinje	**Dokumentnamn** Riktlinjer för insatser utan individuell behovsprövning	**Antagen**	**Antagen av** Socialnämnden
Dokumentägare Omsorgskontoret, sektor omsorg	**Dokumentansvarig** Kvalitetschef	**Reviderad**	**Giltighet** Tills vidare
Dokumentinformation			**Diarienummer** SN 2025/141
Ämnesområde Insatser enligt socialtjänstlagen		**Intranät** Ja	**Hemsida** Ja
Andra regelverk som omnämns Socialtjänstlagen (2025:400)			

Innehållsförteckning

Syfte....3
Bakgrund....3
Insatser som socialnämnden erbjuder utan behovsprövning....4
Insatser inom ramen för avtalssamverkan....4
Insatser inom omsorgskontorets verksamhet....4
Insatser inom öppenvårdsenhetens verksamhet....4

Syfte

Syftet med riktlinjerna är att tydliggöra hur socialnämnden i Färgelanda kommun tillämpar möjligheten att tillhandahålla insatser för personliga behov utan individuell behovsprövning, i enlighet med 11 kap. 5 § socialtjänstlagen (2025:400), SoL.

Bakgrund

I och med den nya socialtjänstlagen, som trädde i kraft den 1 juli 2025, ges socialtjänsten möjlighet att erbjuda vissa insatser utan föregående behovsprövning. Syftet är att öka tillgängligheten, främja förebyggande arbete och möjliggöra snabbare stöd till personer i behov, utan att invänta en fullständig utredning.

Insatserna kan vara:

- Universella (tillgängliga för alla)
- Selektiva (riktade mot riskgrupper)
- Indikerade (individuellt anpassade stödinsatser)

Målgrupper kan till exempel vara barn, äldre eller personer med funktionsnedsättning, utifrån fastställda kriterier.

Individbaserade insatser som ges utan behovsprövning dokumenteras på personlig nivå. För universella och selektiva insatser sker dokumentation utan personidentifierande uppgifter, och istället baseras på uppgifter som ålder och kön.

Insatser som socialnämnden erbjuder utan behovsprövning

Nedan följer de insatser som nämnden beslutat att erbjuda utan behovsprövning.

Insatser inom ramen för avtalssamverkan

Se bilaga 1 till 3.

Insatser inom omsorgskontorets verksamhet

Anhörigstöd

- Anhörigstöd innebär stödinsatser som riktar sig till personer som vårdar eller stöttar en närstående, exempelvis en familjemedlem med sjukdom, funktionsnedsättning eller beroendeproblem.
- Samtalen är av rådgivande karaktär och dokumentationen ska inte innehålla uppgifter om enskildas personliga förhållanden.
- Universella (tillgängliga för alla).

Insatser inom öppenvårdsenhetens verksamhet

ABC: Gruppverksamhet.

- Erbjuds i öppenvårdens lokal eller samverkanspartners lokal, vid 5 tillfällen per grupp á 2,5 timmar.
- Målgrupp; Föräldrar med barn i åldrarna 3–12 år, folkbokförda i Färgelanda kommun.
- Universella (tillgängliga för alla).

Öppna förskolan

- Öppna förskolan är ett samarbete mellan socialtjänsten och kyrkan där man möter föräldrar och barn gemensamt i kyrkans församlingshem måndagar eller torsdagar 09,30–12,00.
- Målgrupp; Barn 0–1 år där syskon kan följa med.
- Universella (tillgängliga för alla).

Återfallsprevention

- En manualbaserad metod som erbjuds både enskilt och i grupp i öppenvårdens lokaler upp till 10–12 ggr, en timma per tillfälle.
- Målgrupp; Vuxna 18 år och äldre folkbordförda i Färgelanda kommun med beroendeproblematik som rör alkohol, narkotika, läkemedel, tobak eller spel.
- Erbjuds även som insats efter utredning.
- Universella (tillgängliga för alla).

Råd- och stöd

- Kortvarig rådgivning som innefattar en till två samtal. Vid behov av fler samtal övergår insatsen till individuella samtal och familjesamtal.
- Målgrupp; Barn och unga samt vårdnadshavare, vuxna med riskbruk, skadligt bruk, beroende och våld i nära relation.
- Universella (tillgängliga för alla).

Craft manualbaserad metod

- Insatsen erbjuds till anhöriga som är medberoende på öppenvården 10–12 samtal en timme per gång, man kan även jobba i grupp 6–12 personer 2 tim per gång.
- Målgrupp; närstående personer med riskbruk, skadligt bruk och beroende av alkohol eller narkotika. En närstående kan vara kan vara partner, syskon, förälder, barn eller vän. Erbjuds till anhöriga som är folkbokförda i Färgelanda kommun.
- Erbjuds även som insats efter utredning.
- Universella (tillgängliga för alla).

PYC (parenting young children)

- Hembaserat och individuellt föräldrastödsprogram. Erbjuds i det egna hemmet, vanligtvis under 5–8 månader där varje tillfälle är 1 timme.
- Målgrupp; Föräldrar med intellektuell funktionsnedsättning eller andra kognitiva svårigheter som har barn i åldrarna 0–6 år, kan anpassas till föräldrar med lite äldre barn. Folkbokförda i Färgelanda kommun. Föräldrar med behov att stärka förmåga till omvårdnad om och samspel med sitt barn. Erbjuds även som insats efter utredning.
- Indikerade (individuellt anpassade stödinsatser).

FFT (Funktionell familjeterapi)

- Manualbaserad familjeterapi. Erbjuds i öppenvårdens lokaler, vid vanligtvis 12 tillfällen á 1 timme.
- Målgrupp; familjer med ungdomar i åldrarna 11–18 år med utagerande beteendeproblematik, kriminalitet eller riskbruk, skadligt bruk och beroende. Erbjuds även som insats efter utredning.
- Indikerade (individuellt anpassade stödinsatser).

Individuella samtal och familjesamtal

- Insatsen erbjuds i öppenvårdens lokaler vid vanligtvis upp till 12 tillfällen á 1 timme.
- Målgrupp; Enskilda vuxna, vuxna par, familjer, enskilda ungdomar över 15 år. Folkbokförda i Färgelanda kommun. Personer med små eller stora problem i vardagen. Rådgivning och stöd kring exempelvis; dåligt mående, kommunikationssvårigheter, relationssvårigheter, föräldraförmågor, svårigheter med vardagsrutiner, kost, motion, alkohol, med syfte att främja motivation och beteendeförändring.
- Indikerade (individuellt anpassade stödinsatser).

ART (Agressive replacement training)

- Manualbaserad metod. Individuella samtal eller i grupp. Metoden handlar om moral, social färdighetsträning, ilskekontroll och att hantera känslor.
- Målgrupp; Ungdomar 12–20 år med betydande brister i sociala färdigheter skall vara folkbordförda i Färgelanda kommun.
- Indikerade (individuellt anpassade stödinsatser).

Drogtest

- Individuell provtagning. Erbjuds i öppenvårdens lokaler. Drop-in tider mandagar och fredagar kl. 09-10. Ingen anmälan krävs, individen kan komma till öppenvården oanmäld.
- Målgrupp: Vuxna över 18 år, Ungdomar över 15 år.
- Barn under 15 år i sällskap med vårdnadshavare, folkbokförda i Färgelanda. Män och kvinnor med riskbruk, skadligt bruk och beroende. Erbjuds även inom ramen för en insats efter utredning där drogtest kan skickas till laboratorium för analys.
- Indikerade (individuellt anpassade stödinsatser).

CRA (Community Reinforcement Approach)

- Manualbaserad metod**.** Syftar till att hjälpa personer till ett drogfritt liv. Faktorer som främjar drogfrihet i personens närmiljö förstärks med faktorer som främjar att droganvändningen minskar
- Målgrupp; Vuxna 18 år och äldre med riskbruk, skadligt bruk, beroende av alkohol eller narkotika vid 10–12 tillfällen i öppenvårdens lokaler. Erbjuds till personer folkbordförda i Färgelanda kommun.
- Erbjuds även som insats efter utredning.
- Indikerade (individuellt anpassade stödinsatser).

Samtal om våld

- Insatsen erbjuds i öppenvårdens lokaler vid 10–12 tillfällen 1 timme åt gången.
- Målgrupp: Personer som har utövat våld i nära relationer. Erbjuds vuxna personer som är folkbokförda i Färgelanda kommun.
- Erbjuds även som insats efter utredningen.
- Indikerade (individuellt anpassade stödinsatser).

Samtal om frihet

- Insatsen erbjuds i öppenvårdens lokaler vid 10–12 tillfällen 1 timme åt gången.
- Målgrupp: Personer som har varit utsatta för våld i nära relationer, folkbokförda i Färgelanda kommun.
- Erbjuds även som insats efter utredningen.
- Indikerade (individuellt anpassade stödinsatser).

Re PULSE (styr dina impulser)

- Individuell samtalsmetod som bygger på träning att få tankar, känslor och beteende att samverka för att kunna gå från ett impulsivt beteende till ett kontrollerande beteende och klokt agerande. Anpassas efter varje person och bygger på ett kognitivt synsätt. Erbjuds i öppenvårdens lokaler vid 10–12 tillfällen 1 timme åt gången.
- Målgrupp: Barn i skolåldern och uppåt som har svårigheter att styra sina impulser, folkbokförda i Färgelanda kommun.
- Indikerade (individuellt anpassade stödinsatser).

Enhet mot våld i nära relationer

Insatser utan behovsprövning

Rådgivning

Rådgivning; Allmän

- Beskrivning: Insatsen vänder sig till personer över 15 år med erfarenhet av våld i nära relation, sexuella övergrepp, hedersrelaterat våld och förtryck, människohandel för sexuella ändamål. Rådgivningen är en kort individuell insats, upp till tre gånger, med möjlighet till orienterande samtal, råd och stöd. I insatsen används metoden MI och screeningverktygen FREDA, SARA, Patriark samt screening för PTSD. Insatsen syftar till att vara trygghetsskapande och ge vägledning till att leva ett liv fritt från våld.
- Villkor: Personer från 15 år, folkbokförda i Trollhättans kommun eller i Enhet mot våld i nära relationers avtalskommuner (insatsen bedöms lämplig att ges till barn över 15 år utan vårdnadshavares samtycke, då den möjliggör tidiga insatser och sänker tröskeln för stöd).
- Dokumentation: Insatsen är undantagen dokumentationsplikten enl. 14 kap 4 § nya SoL.

Rådgivning; Schyssta relationer

- Beskrivning: Insatsen vänder sig till ungdomar som önskar samtala om våld i kärleksrelationer. Rådgivningen är en kort individuell insats, upp till tre gånger, och syftar till att förebygga våld och främja jämställdhet.
- Villkor: Ungdomar mellan 15-20 år folkbokförda i Trollhättans kommun (insatsen bedöms lämplig att ges till barn över 15 år utan vårdnadshavares samtycke, då den möjliggör tidiga insatser och sänker tröskeln för stöd).
- Dokumentation: Insatsen är undantagen dokumentationsplikten enl. 14 kap 4 § nya SoL.

Rådgivning; Heder

- Beskrivning: Insatsen vänder sig till personer över 15 år som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck. Rådgivningen är en kort individuell insats, upp till tre gånger, med möjlighet till orienterande samtal, råd och stöd. I insatsen används metoden MI och screeningverktygen FREDA, SARA, Patriark samt screening för PTSD. Insatsen syftar till att vara trygghetsskapande och ge vägledning till att leva ett liv fritt från våld.
- Villkor: Personer från 15 år, folkbokförda i Trollhättans kommun eller i Enhet mot våld i nära relationers avtalskommuner (insatsen bedöms lämplig att ges till barn över

15 år utan vårdnadshavares samtycke, då den möjliggör tidiga insatser och sänker tröskeln för stöd).
- Dokumentation: Insatsen är undantagen dokumentationsplikten enl. 14 kap 4 § nya SoL.

Medarbetarsamtal VIN

- Beskrivning: Insatsen vänder sig till anställda inom Trollhättan Stad med erfarenhet av våld i nära relation. Rådgivningen är en kort individuell insats, upp till fem gånger, med möjlighet till orienterande samtal, råd och stöd samt vägledning. I insatsen används metoden MI och screeningverktygen FREDA, SARA och Patriark, samt screening för PTSD. Insatsen syftar till att öka frisknärvaro och minska sjukfrånvaro utifrån våld i nära relation.
- Villkor: Personer anställda i Trollhättans Stad, i samråd med chef, HR eller Hälsan.
- Dokumentation: Insatsen är undantagen dokumentationsplikten enl. 14 kap 4 § nya SoL.

Föräldrastöd vid våld i familjen

- Beskrivning: Insatsen vänder sig till vårdnadshavare med erfarenhet av våld i nära relation, som har behov av stöd i sin föräldraroll. Rådgivningen bygger på MI och är en kort insats, upp till tre tillfällen. Samtalen fokuserar på föräldraskap, gränssättning, barnets behov och skydd. Insatsen syftar till att stärka förälderns förmåga att skydda, trygga och stötta sitt barn.
- Villkor: Vårdnadshavare folkbokförda i Trollhättans kommun eller i Enhet mot våld i nära relationers avtalskommuner.
- Dokumentation: Insatsen är undantagen dokumentationsplikten enl. 14 kap 4 § nya SoL.

Stöd till anhörig

- Beskrivning: Insatsen vänder sig till anhöriga till vuxna personer som utsätts för eller som utövar våld i nära relation. Stödet är en kort individuell insats, upp till fem tillfällen, vilken bygger på MI. Fokus ligger på information, avlastning och gränssättning. Syftet är att minska anhörigas stressnivå och främja deras egen återhämtning, samt stärka deras förmåga att stötta den våldsutsatta/ våldsutövaren utan att involveras i våldsdynamiken.
- Villkor: Personer från 15 år, folkbokförda i Trollhättans kommun eller i Enhet mot våld i nära relationers avtalskommuner (insatsen bedöms lämplig att ges till barn över 15 år utan vårdnadshavares samtycke, då den möjliggör tidiga insatser och sänker tröskeln för stöd).
- Dokumentation: Insatsen är undantagen dokumentationsplikten enl. 14 kap 4 § nya SoL.

Individuellt stöd till våldsutsatta och våldsutövare

Schyssta relationer

- Beskrivning: Insatsen vänder sig till ungdomar som har erfarenhet av våld i kärleksrelationer. Insatsen innehåller individuella samtal baserade på metoder och verktyg såsom Samtal om frihet, Samtal om våld, MI och TMO. I insatsen ingår även screeningverktygen FREDA och SARA. Schyssta relationer syftar till att stärka den unge och ge kunskap om våld i nära relationer för att kunna bryta våldets konsekvenser samt förebygga våldsamt beteende. Insatsen genomförs i samverkan med Fältenheten inom Förebyggande enheten.
- Villkor: Ungdomar mellan 15-20 år folkbokförda i Trollhättans kommun (insatsen bedöms lämplig att ges till barn över 15 år utan vårdnadshavares samtycke, då den möjliggör tidiga insatser och sänker tröskeln för stöd).
- Dokumentation: Insatsen är ej undantagen dokumentationsplikten.

Samtalsstöd; Heder

- Beskrivning: Insatsen vänder sig till personer från 15 år som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck. Insatsen innehåller individuella samtal baserade på MI, och screeningverktyget Patriark. Insatsen syftar till att stärka den unge och hjälpa hen att bryta våldets konsekvenser.
- Villkor: Personer från 15 år folkbokförda i Trollhättans kommun eller i Enheten mot våld i nära relationers avtalskommuner (insatsen bedöms lämplig att ges till barn över 15 år utan vårdnadshavares samtycke, då den möjliggör tidiga insatser och sänker tröskeln för stöd).
- Dokumentation: Insatsen är ej undantagen dokumentationsplikten.

Samtal om frihet

- Beskrivning: Insatsen vänder sig till vuxna personer som är utsatta för pågående våld i nära relation. Samtal om frihet är en strukturerad samtalsmodell, vilken bygger på inslag av MI, KBT och traumateori. I modellen ingår bland annat kartläggning av känslomässiga konsekvenser av våldet, psykoedukation angående traumatiska band, känsloreglering, exponeringsövningar, träning i självhävdelse samt vidmakthållandeplan. Insatsen syftar till att stärka individen, ge kunskap om våld i nära relationer för att kunna bryta våldets konsekvenser.
- Villkor: Vuxna personer folkbokförda i Trollhättans kommun och i Enheten mot våld i nära relationers avtalskommuner.
- Dokumentation: Insatsen är ej undantagen dokumentationsplikten.

Kunskap om våld

- Beskrivning: Insatsen vänder sig till vuxna personer som lämnat en nära relation där de utsatts för våld. Kunskap om våld är en individuell insats, upp till fem gånger, med fokus på information om våld i nära relationer. Samtalen utgår från en arbetsbok, framtagen utifrån Socialstyrelsens rekommendationer, och innehåller bland annat genomgång av våldet, kris- och traumarespons, normaliseringsprocessen, varningstecken och traumatiska band. Insatsen syftar till att ge kunskap om våld i nära relationer och dess konsekvenser för att förebygga ytterligare utsatthet.
- Villkor: Vuxna personer folkbokförda i Trollhättans kommun och i Enheten mot våld i nära relationers avtalskommuner.
- Dokumentation: Insatsen omfattas av undantag från dokumentationsplikten enligt 14 kap 5 § nya SoL, utifrån behov av anonymitet för trygghets- och tillgänglighetsskäl.

Samtalsstöd; Sexuella övergrepp

- Beskrivning: Insatsen vänder sig till vuxna personer utsatta för sexuella övergrepp, sexuell exploatering eller människohandel för sexuella ändamål. I samtalsstödet ingår individuella samtal med fokus på psykoedukation och hotbild. Insatsen syftar till att ge personen kunskap om reaktioner och konsekvenser av sexuella övergrepp, samt stärka den psykiska hälsan och självbilden.
- Villkor: Vuxna personer folkbokförda i Trollhättans kommun och i Enheten mot våld i nära relationers avtalskommuner.
- Dokumentation: Insatsen är ej undantagen dokumentationsplikten.

Praktiskt stöd

- Beskrivning: Insatsen vänder sig till vuxna personer som lever i pågående våld eller eftervåld med sociala konsekvenser. I det praktiska stödet ingår hjälp vid processer som är nödvändiga för att leva ett liv fritt från våld. Insatsen ska möjliggöra för personer med erfarenhet av våld i nära relationer att kunna leva ett självständigt liv fritt från våld.
- Villkor: Vuxna personer folkbokförda i Trollhättans kommun.
- Dokumentation: Insatsen är ej undantagen dokumentationsplikten.

Samtal om våld

- Beskrivning: Insatsen vänder sig till vuxna personer som utövat någon form av lindrigt till måttligt partnervåld, och som inte uppfyller kriterierna för allvarlig personlighetsstörning. Samtal om våld är en individuell behandling, med fokus på känslohantering, våldsanalys, relationsfärdigheter och empatiförmåga. Insatsen syftar till att våldsbeteendet ska upphöra genom ökad känslohantering, förbättrad kommunikation och relationsfärdigheter samt ökad empati.

- Villkor: Vuxna personer folkbokförda i Trollhättans kommun och i Enheten mot våld i nära relationers avtalskommuner.
- Dokumentation: Insatsen är ej undantagen dokumentationsplikten.

Gruppverksamhet för våldsutsatta och våldsutövare

Samtalsgrupp VIN, sluten grupp

- Beskrivning: Insatsen vänder sig till kvinnor utsatta för våld i nära relation. Samtalen sker i en grupp med fasta deltagare vid 10 tillfällen. Insatsen syftar till att ge kunskap om våld i nära relationer, minska de våldsutsattas isolering och stärka personernas förmåga att skydda sig mot ytterligare våld.
- Villkor: Vuxna personer som är folkbokförda i Trollhättans kommun eller i Enheten mot våld i nära relationers avtalskommuner.
- Dokumentation: Insatsen är undantagen dokumentationsplikten enl. 14 kap 4 § nya SoL.

Samtalsgrupp VIN, öppen grupp

- Beskrivning: Insatsen vänder sig till personer utsatta för våld i nära relation, och består av stödjande samtal i en grupp med löpande intag. Insatsen ska ge kunskap om våld i nära relationer, minska de våldsutsattas isolering och stärka personernas förmåga att skydda sig mot ytterligare våld.
- Villkor: Vuxna personer som är folkbokförda i Trollhättans kommun eller i Enheten mot våld i nära relationers avtalskommuner.
- Dokumentation: Insatsen är undantagen dokumentationsplikten enl. 14 kap 4 § nya SoL.

Samtal om våld, öppen grupp

- Beskrivning: Insatsen vänder sig till personer som önskar samtala om och göra en förändring avseende sin ilska, svartsjuka och aggressivitet. Samtalen sker i en grupp med löpande intag. Samtalen fokuserar på ansvarstagande och beteendeförändring.
- Villkor: Vuxna personer folkbokförda i Trollhättans kommun eller i Enheten mot våld i nära relationers avtalskommuner.
- Dokumentation: Insatsen är undantagen dokumentationsplikten enl. 14 kap 4 § nya SoL.

Vetenskap och beprövad erfarenhet

De insatser som Enhet mot våld i nära relationer erbjuder utan behovsprövning utgår i huvudsak ifrån MI (Motiverande samtal) vilket är en evidensbaserad samtalsmetod som syftar till att främja förändringsbenägenhet hos individer. Det finns starkt forskningsstöd för MI inom flera områden, inklusive våld i nära relationer (Miller & Rollnick, 2013). De

standardiserade screeningverktygen som används inom rådgivningen och det individuella stödet, dvs FREDA, SARA och Patriark ingår alla i Socialstyrelsens metodguide, men har forskats på i olika grad (Socialstyrelsen, 2019). Effekterna av insatserna Samtal om frihet och Samtal om våld har ännu ej presenterats i några vetenskapliga studier, men då de baseras på traumafokuserad KBT och MI etc. har insatserna indirekt vetenskapligt stöd (samtalomvald.se). Samtal om våld ingår i Socialstyrelsens metodguide, och FoU i Väst har en pågående effektutvärdering av insatsen (Socialstyrelsen, 2023).
Enhet mot våld i nära relationers lokala beprövade erfarenhet visar god effekt av insatserna, vilket bland annat märks genom ökad trygghet, minskad isolering, förbättrad psykisk hälsa och ökad motivation till förändring. Detta har följts upp kontinuerligt genom dokumenterade samtalsutvärderingar, brukaråterkoppling samt återkommande kollegiala reflektioner i metodhandledning. Kortare rådgivningsinsatser fungerar ofta som inkörsport till ytterligare stöd eller behandling.

Barnahus - Insatser utan behovsprövning

Väntrumsbesök (Barnahus egen insats)

- Beskrivning: Insatsen väntrumsbesök riktar sig till medföljande vuxen omsorgsperson (förälder, familjehem eller annan utsedd trygghetsperson) till barn som genomför barnförhör hos Polisen, med anledning av misstanke om våld och/eller övergrepp. Medan barnet förhörs erbjuds omsorgspersonen vägledning och stöttning i befintlig situation samt avstämning kring mående och befintligt stöd kring familjen.
- Villkor: Vuxen omsorgsperson till barn, boende i Trollhättan eller avtalskommun, som genomför barnförhör utifrån misstanke om våld och/eller övergrepp.
- Dokumentation: Insatsen är undantagen dokumentationsplikten enl. 14 kap 4 § nya SoL

Krisstöd till omsorgspersoner (Barnahus egen insats)

- Beskrivning: Krisstödet riktar sig till föräldrar, familjehem eller annan utsedd trygghetsperson till barn inom Barnahus målgrupp (dvs barn och ungdomar 0-18 år som man misstänker har varit utsatta för våld i nära relation, sexuella övergrepp, hedersrelaterat våld och förtryck, sexuell exploatering och barnfridsbrott, samt barn under 15 år med sexuella beteendeproblem). Krisstödet till omsorgspersonen innebär en till två stabiliserande, vägledande och/eller trygghetsskapande samtal för egen del via samordnare på Barnahus eller BUP-representant. Krisstödet blir aktuellt efter förfrågan från socialtjänst eller polismyndigheten.
- Villkor: Vuxen omsorgsperson till barn, 0-18 år, boende i Trollhättan eller avtalskommun.
- Dokumentation: Insatsen är undantagen dokumentationsplikten enl. 14 kap 4 § nya SoL

Rådgivning; Heder (Samma insats som Enhet mot våld i nära relation erbjuder)

- Beskrivning: Insatsen vänder sig till personer över 15 år som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck. Rådgivningen är en kort individuell insats, upp till tre gånger, med möjlighet till orienterande samtal, råd och stöd. I insatsen används metoden MI och screeningverktygen FREDA, SARA, Patriark samt screening för PTSD. Insatsen syftar till att vara trygghetsskapande och ge vägledning till att leva ett liv fritt från våld.
- Villkor: Personer från 15 år, boende i Trollhättan eller avtalskommun.
(Insatsen kan ges till barn över 15 år utan vårdnadshavares samtycke).
- Dokumentation: Insatsen är undantagen dokumentationsplikten enl. 14 kap 4 § nya SoL.

Bilaga 3 – Mini-Maria Norras Insatser

Innehållsförteckning

1. Psykosociala insatser
2. Individuella samtal
3. Familjesamtal
4. Anhörigsamtal
5. Behandling utifrån manualbaserade metoder
6. ÅP - Återfallsprevention
7. CRA - Community Reinforcement Approach
8. A-CRA –
9. CRAFT – Community Reinforcement Approach and Family Training
10. HAP – Haschavvänjnings- programmet
11. CPU –
12. Cannabisprogram för ungdomar
13. Första hjälpen vid spelproblem
14. Till spelfriheten
15. Återfallsprevention - spelproblem
16. Råd och stöd
17. Rådgivning utifrån den unges behov
18. Gruppverksamhet i form av föräldrautbildningar utan manual
19. Utåtriktat preventivt arbete
20. DrogSmart
21. Samverkan avseende samtliga insatser

Insatser

Psykosociala insatser

Individuella samtal

Målgrupp:

Barn, ungdomar och unga vuxna 13-21 år som har ett riskbruk, skadligtbruk eller beroende av alkohol, narkotika eller spel om pengar.

Beskrivning:

Motiverande samtal utifrån MI-metoden.

Syfte:
Insatsen syftar till att motivera ungdomen till förändring och vidmakthållande av förändring, samt för att motivera till vidare behandling.

Vetenskap och beprövad erfarenhet:
Vetenskap: Motiverande samtal (motivational interviewing, MI) är en samtalsmetod som används i rådgivning och behandling för att underlätta förändringsprocesser. Metodens syfte främjar motivation och förändring av beteende.MI-metoden ingår i Socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende.
Beprövad erfarenhet: Lokal data för systematisk uppföljning har insamlats, men på grund av att Mini-Maria Norra är en relativt ny verksamhet har ingen utvärdering av insatsen genomförts på aggregerad nivå ännu.

Villkor:
Barn, ungdomar,unga vuxna 13-21 år som har ett riskbruk, skadligtbruk eller beroende av alkohol, narkotika eller spel om pengar och deras anhöriga. I fyrbodal som är avtalskommuner

Familjesamtal

Målgrupp:
Barn, ungdomar och unga vuxna 13-21 år som har ett riskbruk, skadligtbruk eller beroende av alkohol, narkotika eller spel om pengar. Insats sker tillsammans med familj.

Beskrivning:
Motiverande samtal utifrån MI-metoden.

Syfte:
Insatsen syftar till att motivera ungdomen till förändring och vidmakthållande av förändring, samt för att motivera till vidare behandling. Insatsen syftar också till ökad förståelse och kunskap för familjen.

Vetenskap och beprövad erfarenhet:
Vetenskap: Motiverande samtal (motivational interviewing, MI) är en samtalsmetod som används i rådgivning och behandling för att underlätta förändringsprocesser. Metodens syfte främjar motivation och förändring av beteende. MI-metoden ingår i Socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende.
Beprövad erfarenhet: Lokal data för systematisk uppföljning har insamlats, men på grund av att Mini-Maria Norra är en relativt ny verksamhet har ingen utvärdering av insatsen genomförts på aggregerad nivå ännu.

Villkor:
Barn, ungdomar,unga vuxna 13-21 år som har ett riskbruk, skadligtbruk eller beroende av alkohol, narkotika eller spel om pengar och deras anhöriga. I fyrbodal som är avtalskommuner

Anhörigsamtal

Målgrupp:
Anhöriga till barn, ungdomar och unga vuxna 13-21 år som har ett riskbruk, skadligtbruk eller beroende av alkohol, narkotika eller spel om pengar.

Beskrivning:
Motiverande samtal utifrån MI-metoden.

Syfte:
Insatsen syftar till att stötta och motivera anhörig till ungdom med missbruksproblematik.

Vetenskap och beprövad erfarenhet:
Vetenskap: Motiverande samtal (motivational interviewing, MI) är en samtalsmetod som används i rådgivning och behandling för att underlätta förändringsprocesser. Metodens syfte främjar motivation och förändring av beteende.MI-metoden ingår i Socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende.
Beprövad erfarenhet: Lokal data för systematisk uppföljning har insamlats, men på grund av att Mini-Maria Norra är en relativt ny verksamhet har ingen utvärdering av insatsen genomförts på aggregerad nivå ännu.

Villkor:
Barn, ungdomar,unga vuxna 13-21 år som har ett riskbruk, skadligtbruk eller beroende av alkohol, narkotika eller spel om pengar och deras anhöriga. I fyrbodal som är avtalskommuner.

Behandling utifrån manualbaserade metoder

Barnkonsekvensanalys för samtliga manualbaserade metoder
Förslag på gemensam barnkonsekvensanalys för de manualbaserade metoderna: När de manualbaserade metoder övergår till insatser utan behovsprövning stärks barns rätt till skydd (artikel 19), hälsa och utveckling (artikel 6), delaktighet (artikel 12) och icke-diskriminering (artikel 2) enligt barnkonventionen. Genom att insatser kan ges snabbt och utan krav på utredning ökar tillgängligheten för barn och unga med beroendeproblematik

och risken för att problemen förvärras minskar. För att säkerställa att barnperspektivet bevaras och att grundorsaker till problemen inte förbises, behöver risk- och skyddsfaktorer beaktas och tydliga rutiner säkerställas för att identifiera behov av vidare insatser, liksom att orosanmälan görs vid behov. Olika grupper av barn och unga kan påverkas på olika sätt av skadligt bruk och beroende. Flickor kan behöva särskilt stöd eftersom deras beroendeproblematik ofta samvarierar med psykisk ohälsa och annan utsatthet. Pojkar riskerar att få sina svårigheter normaliserade och därmed underskattade. Barn och unga med annan könsidentitet kan förbises om insatsen inte utformas med ett inkluderande förhållningssätt.

ÅP - Återfallsprevention

Målgrupp:

Ungdomar/unga vuxna med beroendeproblem som rör alkohol, narkotika, läkemedel, tobak eller spel

Beskrivning:

Återfallsprevention är en form av kognitiv beteendeterapi (KBT) och bygger på social inlärningsteori och kognitiv psykologi. En kurs i återfallsprevention omfattar moment såsom: Kartläggning av risksituationer: tankar, känslor och beteenden som utlöser sug efter alkohol. Strategier för att hantera sug. Kartläggning av positiva och negativa konsekvenser av både drickande och nykterhet. Olösta problem som riskfaktor för återfall – problemlösning. Att kunna tacka nej till alkohol. Tidiga varningssignaler och riskabla beslut. Nödplaner vid oväntade och omtumlande händelser.

Syfte:

Att förebygga återfall i missbruk och beroende

Vetenskap och beprövad erfarenhet:

Vetenskap: Återfallsprevention ingår i Socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende. Socialstyrelsen rekommenderar behandlingsmetoden vid beroende av alkohol, bensodiazepiner, cannabis, centralstimulerande preparat och opioider. Den har god effekt på att minska återfall, öka drogfrihet och förbättra följsamhet till behandling. RCT-studier visar att KBT-baserad återfallsprevention signifikant minskar alkoholkonsumtion bland ungdomar 13–18 år.
Beprövad erfarenhet: Lokal data för systematisk uppföljning har insamlats, men på grund av att Mini-Maria Norra är en relativt ny verksamhet har ingen utvärdering av insatsen genomförts på aggregerad nivå ännu.

Villkor:
Barn, ungdomar,unga vuxna 13-21 år som har ett riskbruk, skadligtbruk eller beroende av alkohol, narkotika eller spel om pengar och deras anhöriga. I fyrbodal som är avtalskommuner

CRA - Community Reinforcement Approach

Målgrupp:
Unga vuxna med skadligt bruk eller beroende av alkohol eller narkotika

Beskrivning:
CRA är en manualbaserad metod för behandling av skadligt bruk eller beroende av alkohol eller narkotika. Metoden bygger i huvudsak på inlärningspsykologi och kognitiv beteendeterapi. CRA innehåller flera procedurer som kan användas i den ordning som bäst gynnar och snabbast förstärker ett drogfritt beteende. De viktigaste delarna är: funktionsanalys av alkohol- och narkotikaanvändning. Kartläggning av drogfritt beteende. Öka drogfria aktiviteter. ”Tacka-nej-färdigheter”. Problemlösning och kommunikationsfärdigheter. Återfallsprevention.

Syfte:
Att hjälpa personer till ett drogfritt liv. Faktorer som främjar drogfrihet i personens närmiljö förstärks medan faktorer som främjar droganvändningen minskas

Vetenskap och beprövad erfarenhet:
Vetenskap: CRA ingår i Socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende. Metoden rekommenderas av Socialstyrelsen eftersom den har god effekt vid beroende, särskilt i kombination med andra metoder som återfallsprevention. En systematisk översikt av 11 RCT-studier visar att CRA är mer effektiv än sedvanlig behandling vid alkohol- och kokainberoende särskilt i kombination med incitamentsbaserade inslag.

Villkor:
Barn, ungdomar,unga vuxna 13-21 år som har ett riskbruk, skadligtbruk eller beroende av alkohol, narkotika eller spel om pengar och deras anhöriga. I fyrbodal som är avtalskommuner

A-CRA –

Målgrupp:
Ungdomar/unga vuxna med skadligt bruk eller beroende av alkohol eller narkotika.

Beskrivning:
A-CRA är en manualbaserad metod för behandling av skadligt bruk eller beroende hos ungdomar, utvecklad utifrån metoden CRA. A-CRA innehåller 19 procedurer som syftar till att förstärka ett drogfritt beteende hos ungdomar. Innehållet är i stort sett detsamma som i CRA och omfattar: Funktionsanalys av användning och drogfritt beteende. Ökning av drogfria aktiviteter. ”Tacka-nej-färdigheter”. Problemlösning. Kommunikationsfärdigheter. Återfallsprevention.

Syfte:
Att hjälpa ungdomen till ett liv i drogfrihet och en mer hälsosam livsstil, samt att främja positiva sociala aktiviteter och relationer.

Vetenskap och beprövad erfarenhet:
Vetenskap: A-CRA ingår Socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende. Programmet rekommenderas av Socialstyrelsen då det har visat sig vara effektivt för ungdomar med missbruksproblematik. En studie med 419 unga vuxna som genomgått A-CRA visade signifikant minskad användning av opioider, alkohol och cannabis.
Beprövad erfarenhet: Lokal data för systematisk uppföljning har insamlats, men på grund av att Mini-Maria Norra är en relativt ny verksamhet har ingen utvärdering av insatsen genomförts på aggregerad nivå ännu.

Villkor:
Barn, ungdomar,unga vuxna 13-21 år som har ett riskbruk, skadligtbruk eller beroende av alkohol, narkotika eller spel om pengar och deras anhöriga. I fyrbodal som är avtalskommuner

CRAFT – Community Reinforcement Approach and Family Training

Målgrupp:
Närstående till personer med skadligt bruk eller beroende av alkohol eller narkotika som både vill hjälpa sig själv och stödja den andre till förändring.

Beskrivning:
CRAFT är en icke-konfrontativ manualbaserad metod för närstående till personer med substansbruk, utvecklad utifrån metoden CRA. Metoden syftar till att: Stärka positiva beteenden hos den beroende personen, till exempel nykterhet. Minska belöning för oönskade beteenden, som påverkat tillstånd.

Syfte:
Att förbättra livskvalitet och den egna hälsan för den närstående, att den närstående ska få stöd i att uppmuntra och hjälpa personen med skadligt bruk eller beroende att bli mottaglig för och söka behandling, stärka familjerelationer och minska konsumtion av alkohol eller narkotika, samt minska den närståendes eventuella känsla av skuld.

Vetenskap och beprövad erfarenhet:
Vetenskap: CRAFT ingår i Socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende. Den har dokumenterad effekt för att öka sannolikheten att personen med missbruk söker hjälp. En systematisk översikt visar att CRAFT är en effektiv metod för att få motvilliga att påbörja behandling. Ungefär två tredjedelar av deltagarna i CRAFT fick sina närstående att söka behandling efter i genomsnitt 4–6 sessioner.

Villkor:
Barn, ungdomar,unga vuxna 13-21 år som har ett riskbruk, skadligtbruk eller beroende av alkohol, narkotika eller spel om pengar och deras anhöriga. I fyrbodal som är avtalskommuner

HAP – Haschavvänjnings- programmet

Målgrupp:
Unga vuxna med skadligt bruk eller beroende av cannabis och som vill sluta använda drogen.

Beskrivning:
HAP har en kognitiv-beteendeterapeutisk (KBT) orientering med fokus på integration av känslor, kognitiv utveckling och beteendeförändring. Programmet tar hänsyn till cannabisens påverkan på kognition och är uppdelat i tre faser: Medicinsk fas (vecka 1–2): Fokus på medicinska effekter. Psykologisk fas (vecka 3–4): Fokus på psykiskt mående. Social fas (vecka 5–6): Fokus på återfallsprevention. Hemuppgifter och urinprov ingår. Uppföljning sker efter 2–3 månader.

Syfte:
Att påverka droganvändningen, tankemönster samt psykologisk och social kompetens.

Vetenskap och beprövad erfarenhet:
Vetenskap: HAP ingår i Socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende. Trots att det vetenskapliga underlaget är otillräckligt, har HAP stöd i beprövad erfarenhet och används ofta i praktiken med goda resultat för att minska cannabisanvändning. Beprövad erfarenhet: Lokal data för systematisk uppföljning har

insamlats, men på grund av att Mini-Maria är en relativt ny verksamhet har ingen utvärdering av insatsen genomförts på aggregerad nivå ännu.

Villkor:
Barn, ungdomar,unga vuxna 13-21 år som har ett riskbruk, skadligtbruk eller beroende av alkohol, narkotika eller spel om pengar och deras anhöriga. I fyrbodal som är avtalskommuner

CPU –

Målgrupp:
Ungdomar/unga vuxna som använt cannabis samt deras närstående. Insatsen passar de ungdomar som är för unga för HAP alternativt har använt cannabis i mindre omfattning och därför inte är aktuella för HAP.

Beskrivning:
CPU är en enklare variant av HAP, riktad till ungdomar. Programmet är indelat i tre faser: Medicinsk fas (vecka 1–2): Fokus på medicinska effekter. Psykologisk fas (vecka 3–4): Fokus på ungdomens psykiska hälsa. Social fas (vecka 5–6): Fokus på risksituationer och föräldrainvolvering. Innan programstart hålls ett informationssamtal med ungdom och föräldrar. Två behandlare kopplas in: en för ungdomen och en för föräldrarna. Familjesamtal samt urinprov för drogfrihet ingår. Syskon kan också delta.

Syfte:
Att ungdomar ska få stöd i att sluta med cannabisanvändning och få stöd till fortsatt drogfrihet.

Vetenskap och beprövad erfarenhet:
Vetenskap: CPU ingår i Socialstyrelsens metodguide, men omnämns ej i Nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende. Metoden används i svensk praxis men det saknas tillräcklig vetenskaplig evidens för att bedöma dess effekt.
Beprövad erfarenhet: Lokal data för systematisk uppföljning har insamlats, men på grund av att Mini-Maria är en relativt ny verksamhet har ingen utvärdering av insatsen genomförts på aggregerad nivå ännu.

Villkor:
Barn, ungdomar,unga vuxna 13-21 år som har ett riskbruk, skadligtbruk eller beroende av alkohol, narkotika eller spel om pengar och deras anhöriga. I fyrbodal som är avtalskommuner

Cannabisprogram för ungdomar

Första hjälpen vid spelproblem

Målgrupp:
Ungdomar/unga vuxna som har problem med spel om pengar samt deras närstående.

Beskrivning:
Första hjälpen vid spelproblem är en självhjälpsmanual som innehåller praktiska övningar baserade på Motiverande samtal (MI) och Kognitiv beteendeterapi (KBT). Manualen innehåller verktyg för att: Kartlägga motivitation till förändring. Hantera tankefällor och högrisksituationer. Ta kontroll vöer ekonomi. Hitta alternativ till spel. Återfallsprevention. Förbättre kommunikationsklimatet för anhöriga.

Syfte:
Hjälpa individer att reflektera över sitt spelberoende och fatta egna beslut om förändring, erbjuda konkreta verktyg för att minska eller sluta spela, stärka anhörigas möjlighet att stödja utan att skapa konflikt, samt öka förståelse för spelberoende som ett inlärt beteende som går att förändra.

Vetenskap och beprövad erfarenhet:
Vetenskap: Manualen grundar sig på de behandlingsmetoder som har bäst vetenskapligt stöd vid spelproblem, MI och KBT, men själva programmet "Första hjälpen vid spelproblem" har i sig inte presenterats i några peer review-granskade vetenskapliga studier.
Beprövad erfarenhet: Lokal data för systematisk uppföljning har insamlats, men på grund av att Mini-Maria är en relativt ny verksamhet har ingen utvärdering av insatsen genomförts på aggregerad nivå ännu.

Villkor:
Barn, ungdomar,unga vuxna 13-21 år som har ett riskbruk, skadligtbruk eller beroende av alkohol, narkotika eller spel om pengar och deras anhöriga. I fyrbodal som är avtalskommuner

Till spelfriheten

Målgrupp:
Ungdomar/unga vuxna som har ett problematiskt spelbeteende eller lider av spelberoende (spel om pengar).

Beskrivning:
Barn, ungdomar och unga vuxna 13-C17 år

Syfte:
Bidra till en ökad livskvalitet och ett stabilt spelfritt liv

Vetenskap och beprövad erfarenhet:
Vetenskap: Manualen "Till Spelfriheten" baseras på KBT. Det finns gott vetenskapligt stöd för att KBT är en effektiv behandling mot spelberoende. Strukturerad KBT leder till signifikanta minskningar i spelproblem jämfört med kontrollgrupper och resultaten är hållbara över tid. Manualen i sig är dock ej utvärderad i några peer review-granskade vetenskapliga studier.
Beprövad erfarenhet: Lokal data för systematisk uppföljning har insamlats, men på grund av att Mini-Maria är en relativt ny verksamhet har ingen utvärdering av insatsen genomförts på aggregerad nivå ännu.

Villkor:
Barn, ungdomar,unga vuxna 13-21 år som har ett riskbruk, skadligtbruk eller beroende av alkohol, narkotika eller spel om pengar och deras anhöriga. I fyrbodal som är avtalskommuner

Återfallsprevention - spelproblem

Målgrupp:
Barn, ungdomar och unga vuxna 13-21 år

Beskrivning:
Samtalsstöd, strategier för att hantera spelimpulser, identifiering av risker

Syfte:
Att minska risk för återfall i spelberoende

Villkor:
Barn, ungdomar,unga vuxna 13-21 år som har ett riskbruk, skadligtbruk eller beroende av alkohol, narkotika eller spel om pengar och deras anhöriga. I fyrbodal som är avtalskommuner

Råd och stöd

Rådgivning utifrån den unges behov

Målgrupp:
Barn, ungdomar och unga vuxna 13-21 år som har ett riskbruk, skadligtbruk eller beroende av alkohol, narkotika eller spel om pengar.

Beskrivning:
Individuella samtal, vägledning och stöd kring aktuella frågor och behov kopplat till alkohol, droger eller spel om pengar. Insatsen ges i huvoudsak tillsammans med den unges familj. Insatsen kan dock erbjudas till ungdom från 15 år utan vårdnadshavares samtycke i de fall då kontakt med vårdnadshavare hämmar ungdomens mottaglighet till stöd.

Syfte:
Att ge stöd och skapa lösningar utifrån den unges livssituation

Villkor:
Barn, ungdomar,unga vuxna 13-21 år som har ett riskbruk, skadligtbruk eller beroende av alkohol, narkotika eller spel om pengar. I fyrbodal som är avtalskommuner

Gruppverksamhet i form av föräldrautbildningar utan manual

Målgrupp:
Föräldrar till barn, ungdomar och unga vuxna 13-21 år som har ett riskbruk, skadligtbruk eller beroende av alkohol, narkotika eller spel om pengar som befinner sig i fyrbodal och i avtalskomunerna.

Beskrivning:
Gruppträffar med teman kring föräldraskap, kommunikation, gränssättning kopplat till alkohol, droger eller spel om pengar. Samtalsgruppen leds av en samtalsledare där deltagarna ges möjlighet att dela erfarenheter, lära av varandra och känna igen sig i varandras upplevelser. Insatsen ges som en serie av samtal.

Syfte:
Att stärka föräldrar i sin roll och ge verktyg för stöd hemma

Villkor:
Anhöriga till Barn, ungdomar,unga vuxna 13-21 år som har ett riskbruk, skadligtbruk eller beroende av alkohol, narkotika eller spel om pengar. I fyrbodal som är avtalskommuner

Utåtriktat preventivt arbete

DrogSmart

Målgrupp:
Skolelever åk 6 - åk 1 gymnasiet

Beskrivning:
En drogförebyggande utbildningsinsats som består av föreläsningar, diskussionsövningar och reflektion kring fakta och konsekvenser av drogbruk.

Syfte:
Att sprida rätt och aktuell kunskap om droger i ett förebyggande syfte.

Vetenskap och beprövad erfarenhet:
Vetenskap: DrogSmart är en praktiskt tillämpad insats baserad på beprövade metoder, men har inte själv utvärderats vetenskapligt någon publicerad studie. Vetenskapligt stöd finns indirekt, via den evidens som visar att skolbaserade och kunskapsförmedlande ANDT-program kan vara effektiv.
Beprövad erfarenhet: Lokal data för systematisk uppföljning har insamlats, men på grund av att Mini-Maria är en relativt ny verksamhet har ingen utvärdering av insatsen genomförts på aggregerad nivå ännu.

Villkor:
Skolor i fyrbodal där drogsmart idag inte körs.

Samverkan avseende samtliga insatser

Insatserna genomförs i samverkan med Regionhälsan. Att insatsen övergår till IUB är förankrat hos Regionhälsan.

Färgelanda kommun

Sektor omsorg
Socialchef
Gunnar Wigstrand

Tjänsteskrivelse
2025-10-20
Dnr 2025/193

Socialnämnd

Tjänsteskrivelse gällande verksamhetsplan och detaljbudget 2026

Förslag till beslut
Socialnämnden beslutar att anta förslag till detaljbudget 2026, tillsammans med den redan antagna verksamhetsplanen.

Sammanfattning av ärendet
Budgeten för 2026 har tagits fram i linje med kommunens mål- och resursplan samt SKR:s prislappsmodell, som används som stöd för att analysera och jämföra kostnader mellan kommuner. Modellen ger underlag för prioriteringar och effektiv resursfördelning inom verksamheterna.

Kommunen står inför ökade behov inom äldreomsorgen till följd av en åldrande befolkning, vilket kräver anpassningar i struktur och arbetssätt. Samtidigt ska kostnaden för ekonomiskt bistånd minska med 2 000 tkr under perioden 2026–2027, med stöd av insatser från Arbetsmarknads- och integrationsenheten (AMI).

Verksamheterna ska fortsatt bedrivas enligt gällande lagstiftning och med hög kvalitet, där hemmaplanslösningar prioriteras och kommunen förblir representerad i båda kommundelarna. Äldreomsorgsstrukturen kommer behöva ses över för att möta framtida behov samt utifrån ett kostnadsläge som rimmar med en hållbar ekonomi.

Ärendebeskrivning
Kommunfullmäktige beslutade den 18 juni 2025 om respektive nämnds budget för år 2026. Därefter har nämnderna att besluta om hur tilldelade medel ska fördelas inom sina respektive ansvarsområden, i enlighet med gällande reglementen och mål.

Kommunen arbetar på övergripande nivå med SKR:s så kallade prislappsmodell, vars syfte är att ta fram jämförbara underlag som visar vad olika kommunala verksamheter kostar i genomsnitt i kommuner med liknande förutsättningar och befolkningsstruktur. Modellen möjliggör jämförelser mellan faktisk kostnad och beräknad normkostnad, vilket utgör

ett viktigt analys- och styrinstrument. Genom modellen får kommunen bättre förutsättningar att bedöma vilka verksamheter som bör prioriteras genom att tilldelas mer resurser, liksom att identifiera områden där kostnaderna kan effektiviseras.

För socialnämndens del innebär budgeten ett fortsatt fokus på ekonomisk balans och effektivisering samtidigt som verksamhetsutveckling och anpassning behöver ske. Parallellt ska äldreomsorgen utvecklas till att möta förändrade behov och mer service i ordinärt boende.

Avseende framtida lokalstruktur hänvisas till Mål- och resursplanen samt lokalförsörjningsplanen

Beslutsunderlag:
Detaljbudget med verksamhetsplan 2026

Sändlista:
Gunnar Wigstrand
Johan Ferm
Katrin Axberg

Detaljbudget med verksamhetsplan

Socialnämnden

2026

Socialnämnden har som uppdrag att verka för att främja invånarnas ekonomiska och sociala trygghet, skapa jämlika levnadsvillkor samt möjliggöra ett aktivt deltagande i samhällslivet. Genom sitt arbete strävar nämnden efter att stödja och stärka kommunens invånare, med fokus på att säkerställa en god livskvalitet för alla.

För att uppnå detta ansvarar socialnämnden för att följa och tillämpa tre centrala lagstiftningar:

- **Socialtjänstlagen (SoL)**: Ger riktlinjer för hur socialt stöd och hjälp ska erbjudas till behövande.
- **Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)**: Syftar till att ge särskilt stöd och service till personer med omfattande funktionsnedsättningar.
- **Hälso- och sjukvårdslagen (HSL)**: Reglerar ansvaret för att erbjuda god och säker vård inom hälso- och sjukvården.

Grunden för verksamheten är frivillighet, vilket innebär att insatser och stöd i första hand erbjuds i samråd med individen. I vissa specifika situationer kan dock vård och behandlingsinsatser behöva genomföras med tvång, exempelvis när det handlar om att skydda en persons liv och hälsa.

Socialnämndens arbete leds och planeras av en strukturerad ledningsgrupp som ansvarar för att styra verksamheten. Denna ledningsgrupp består av:

- **Socialchefen**, som har det övergripande ansvaret för hela sektorn.
- **Enhetschefer** för verksamhetsområden, äldreomsorgen, individ- och familjeomsorgen, hälso- och sjukvård, samt enheten för stöd och service.
- **Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS)**, som ansvarar för patientsäkerheten och kvaliteten inom den kommunala hälso- och sjukvården.
- **Kvalitet och utvecklingschef, s**om ansvara för kvalitet och utvecklings frågor
- Samt ekonom, HR-strateg och verksamhetsutvecklare

Socialnämndens arbete är indelat i flera olika verksamhetsområden för att säkerställa att olika behov i samhället möts på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. Dessa verksamhetsområden är:

- **Nämndverksamheten**: Här hanteras beslut och övergripande styrning av nämndens arbete.
- **Äldreomsorgen**: Erbjuder stöd, vård och service till äldre personer i behov av hjälp.
- **Individ- och familjeomsorgen**: Fokuserar på att stödja barn, ungdomar och vuxna i utsatta situationer.
- **Enheten för stöd och service**: Ger insatser till personer med funktionsnedsättningar enligt LSS.
- **Kommunal hälso- och sjukvård**: Tillhandahåller vårdinsatser inom kommunens ansvar, inklusive hemsjukvård

Genom denna organisation strävar socialnämnden efter att skapa en trygg och inkluderande kommun där alla invånare får möjlighet att leva ett värdigt och självständigt liv.

Innehållsförteckning

Nämndens verksamhetsmål för perioden 2026-2029 4
Uppdrag 5
Ekonomisk resurs 8
Investeringsplan 9
Investeringsprojekt 9
Beskrivning 9

Nämndens verksamhetsmål för perioden 2026-2029

Prioriterad inriktning	Verksamhetsmål	Nuläge	Mått	Målet anses uppfyllt
Stärkt trygghet	Antalet utsedda brottsförebyggande in rapportörer inom förvaltningen ska öka	1	antal	När det finns minst en utsedd brottsförebyggande in rapportör per enhet.
Ökad självförsörjning	Kostnaden för ekonomiskt bistånd skall minska med 2 000 tkr mellan åren 2026-2027.	Utfall 2024 (basår): 5906 tkr	År 2024 utgör basår som kostnaden mäts emot.	När kostnaden i genomsnitt har minskat med 1 000 tkr per år eller mer utifrån basåret 2024.
Familjevänlig kommun	Antalet erbjudna föräldraskapsstödjande utbildningar ska öka.	1	antal	När vi erbjudit utbildningar för alla tre åldersspannen
Effektiv byråkrati	Kostnadseffektivare administration	Antal årsarbetare (basår 2025) 9,1	Antal årsarbetare utifrån basåret.	När antal årsarbetare avseende administration uppgår till 80% av basårets bemanning.
Prioriterad kärnverksamhet	Minska beroende av sociala insatser genom ökad självständighet	0	antal	Öka antalet kontaktytor med berörda grupper genom fler dialogträffar.
Företagarvänlig kommun	Socialtjänsten ska säkerställa en effektiv användning av resurser genom att samverka med privata aktörer som kan utföra insatsen	0	antal	När minst 2 insatser utförs genom samverkan med privata aktörer.

Uppdrag

Budgeten är framtagen i linje med de mål och de viljeinriktningar som stipuleras i mål och resursplanen. Kommunen skall bedriva äldreomsorg med högsta kvalitet där adekvat omsorg erbjuds kommunens invånare. Demografiprognosen talar för en åldrande befolkning och likaledes ökade behov, något som kommer ställa krav på en förändrad struktur samt ett utbud som möter detta. Kommunen skall även i fortsättningen finnas representerad i både delarna av kommunen. Där det är möjligt skall hemmaplanslösningar prioriteras över samtliga verksamhetsområden. Vidare skall nämnden under perioden minska kostnaden för ekonomiskt bistånd med 2 000 tkr och nyttja de verktyg man får genom AMIs tillkomst till sektorn. All verksamhetsutövning skall ske enligt beprövad erfarenhet och svara mot gällande lagstiftning. Avseende framtida lokalstruktur hänvisas till Mål och resursplanen samt lokalförsörjningsplanen för perioden.

Socialnämnden
Nämndsverksamheten får i grunden en budget som svarar mot verkligt utfall. Utöver detta ligger ett utrymme om 3 500 tkr med i budgeten. Förutom en effekt av styrning får man i och med detta utrymme även möjlighet att tillskjuta medel till riktade insatser som man anser är nödvändiga under verksamhetsåret.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen kommer även fortsatt finnas representerad i båda delarna av kommunen genom Solgården och Håvestensgården. Gällande Lillågården så kommer en förstudie av framtida behov och struktur ta fart 2026. Som en konsekvens av detta kommer en avdelning att stänga under 2026 på Lillågården, något som påverkar behovet av personaltäthet men också att intäkter går förlorade. Hemtjänsten kommer behöva växla upp och utföra fler insatser i ordinärt boende.

Parallellt med detta har äldreomsorgen i kommunen en negativ nettokostnadsavvikelse. Detta behöver man få ordning på. Budgeten för 2026 är därför lagd med detta i åtanke. För hela äldreomsorgen gäller därför att man behöver skapa tydliga rutiner för inköp och vem som har rätt att teckna kommunen och samla inköpen till få personer. Därtill är budgeten restriktiv vad gäller vikarier och timavlönad personal. Som motkompensation har varje enhet budget för fast baspersonal som skall täcka behovet och nyckeltal som är fullt möjliga att förhålla sig till vad gäller bemanning, såväl inom kommunens äldreboenden som inom hemtjänst. Sistnämnda anses koppla an till högre självbestämmande för personalen i de fall det är möjligt med hänsyn taget till verksamhetens behov och skyldigheter.

Utöver ovanstående behöver verksamheterna arbeta för att förebygga kundförluster. Årligen dras äldreomsorgen med väsentliga kundförluster vilket blir en kostnad för kommunen. En tydlig rutin, tidig insats och löpande uppföljning är nödvändig för att begränsa förlusternas storlek och ge individerna möjlighet till hjälp. Någon estimerad effektivisering är svår att avgöra, men kan vid lyckat utfall ha relativt stor inverkan på totalekonomin. Särskilt i de fall en brukare har lång insatstid/lägenhet på särskilt boende.

IFO

Enligt beslutad MRP (mål- och resursplan) ska kostnaderna för ekonomiskt bistånd minska med totalt 2 000 tkr under perioden 2026–2027. Som ett första steg har budgeten för ekonomiskt bistånd därför reducerats med 500 tkr. Utfallet kommer att följas upp löpande och utgör ett verksamhetsmål för sektorn, till vilket ett antal konkreta aktiviteter kommer att kopplas.

Från och med år 2026 tillkommer även AMI som ny verksamhet inom sektorn. Detta bedöms skapa förbättrade förutsättningar för ökad självförsörjning bland målgruppen, vilket i sin tur kan bidra till minskade kostnader för ekonomiskt bistånd.

För att motverka kostnadsökningar avseende externa placeringar behöver Individ- och familjeomsorgen (IFO) i större utsträckning utveckla och använda hemmaplanslösningar. Denna inriktning ryms inom tilldelad budget och ligger i linje med intentionerna i beslutad MRP.

Kommunal primärvård

Budget för en administratör försvinner. Istället har man sett samordningseffekter vilket gör att endast 50% behövs. Därutöver minskad budget för småinköp, sjukvårdsmaterial och förbrukning. En vakans ligger kvar vilket kommer vara nödvändigt för att täcka bristen som vanligen uppstår sommartid. Hemsjukvården kommer behöva arbeta med att få ner övertidsersättningar samt inhyrd bemanning, något det helt saknas budget för. Man behöver också se över möjligheten att följa upp verksamheten likt den inom hemtjänsten.

Omsorgskontor

Budgeten för bostadsanpassning kommer sänkas då verkligt utfall är lägre än budgeterat. Parallellt kommer man behöva arbeta cirkulärt, man ser över möjligheten att ta tillvara på tidigare material vilket kan återanvändas som ett alternativ till att köpa nytt. En vakans för avgiftshandläggare på heltid tas bort då man ser att man kan lösa detta på 50%, likt man gör i dagsläget. Utöver detta behöver man se över avtalet gällande bostadsanpassning och möjligheten till förändrad beräkningsmodell för intäkter. Idag faktureras Dals-Ed respektive Bengtsfors kommuner enligt en föråldrad modell.

Sektorchef

I grunden inga större förändringar. Systemförvaltaren tillkommer 2026 då denna tidigare budgeterats på omsorgskontoret. Utöver detta finns enhetschefernas lönekostnader kvar under sektorchef samt kringkostnader för bland annat telefoni, IT och övriga verksamhetskostnader. Mot bakgrund av sektorns bistra ekonomi kommer verksamhetschef ej att rekryteras, likaledes kommer utbildningssatsning ej att fortlöpa. Däremot finns cirka 550 tkr hos sektorchef utöver fasta kostnader. Tanken med detta är att sektorchef, efter äskande från enhetschef, skall kunna tillskjuta riktade medel för behov man anser sig ha, och som inte finansieras av statsbidrag, eller helt avslå begäran och istället hitta alternativ som ryms inom befintlig ram hos den äskande. Detta skall avse löpande förvaltningsåtgärder som ankommer på tjänstemännen att fatta beslut om - alltså ej rent politiska beslut.

Enheten för stöd och service

LSS-verksamheterna har en positiv nettokostnadsavvikelse sedan ett antal år. Till 2026 har budgeten minskat, dels mot bakgrund av att Socialpsykiatrin helt övergått till IFO. Därtill har en kostsam placering upphört samtidigt som man ser framför sig att ytterligare en placering kommer att upphöra i extern regi och istället övergå till gruppbostaden. En förstudie gällande Soläng kommer påbörjas under 2026 i syfte att göra brukarna mer självständiga och uppdatera kommunens boende vid Soläng som idag är eftersatta.

Sammanfattning

År 2026 budgeterar inte sektor omsorg med underskott, vilket man gjorde såväl 2024 som 2025. Budgeten är upprättad i enlighet med beslutad Mål och resursplan, 2026-2029 antagen 2025-06-18 §52. Sektorn har de senaste 15 åren ett ackumulerat underskott på cirka 100 000 tkr, därtill en negativ nettokostnadsavvikelse för äldreomsorgen. Parallellt med detta kommer efterfrågan på sektorns service att öka kommande år då allt fler blir äldre samtidigt som lagkrav genom nya SoL blir mer långtgående i vad som ankommer på kommunen att ansvara för samt utföra. För att budgeten år 2026 skall hålla kommer flera åtgärder behöva vidtas.

Planerade, pågående och färdiga åtgärder

Åtgärd	Estimerad besparing	Status
Sänkt budget för bostadsanpassning	870 000	Pågående
Vakans för avgiftshandläggare skjuts upp	434 000	Pågående
Minskade personalkostnader Lillågården	1 559 000	Pågående
Minskade intäkter Lillågården	-384 000	Pågående
Generell besparing på AMI	300 000	Pågående
Administratörstjänst inom KPV upphör	313 000	Pågående
Adminsitratörstjänst på Håvestensgården upphör	331 800	Pågående
Ekonomiskt bistånd skall minska	1 000 000	Pågående
Övertidsersättningar inom KPV	324 000	Pågående
Inhyrd personal inom KPV	500 000	Pågående
Summa effektiviseringar	**5 247 800**	
Summa effektiviseringskrav enligt MRP	**3 580 000**	
Effektivisering utöver krav	**1 667 800**	

Övriga pågående och klara åtgärder	Status	Besparing	Notering
Översyn personalbehov dagtid inom hemsjukvården	Pågår	Ej prissat än	
Måltidskostnader inom äldreomsorgen	Pågår	Ej prissat än	
Pensionsavgångar som ej återbesätts	Pågår	Ej prissat än	
Köpta LSS platser	Klar	3 000 000	Plats avslutad och ej kvar i kommunen
Köpt plats Socialpsykiatrin	Klar	0	Ej möjligt med lösning i kommunen
Översyn fordonsflotta	Klar	0	Ej möjligt att rationalisera

Sektorn har identifierat ett antal åtgärder som behöver genomföras under år 2026 för att nå en budget i balans. Utöver de åtgärdsförslag som framgår av Mål och resursplanen har ytterligare ett antal lagts till där förvaltningen ser möjligheter att genomföra effektiviseringar. För att nå önskad effekt är det av yttersta vikt att man börjar utreda ovanstående, som inte redan pågår eller är klara, omedelbart och att respektive enhetschef aktivt följer upp, utvärderar och fastslår vilken effekt som uppnåtts samt återredovisar detta till Socialnämnden.

Ekonomisk resurs

Verksamhet / ansvar	Intäkt	Kostnad	Summa
Nämndsverksamhet	0	4 096	4 096
Sektorchef	0	12 256	12 256
Omsorgskontor	-377	8 043	7 666
Solgården	-3 048	15 088	12 040
Lillågården	-2 868	17 844	14 976
Håvestensgården	-7 460	35 003	27 543
Hemtjänsten	-5 271	30 715	25 444
Kommunal Primärvård	-636	24 162	23 526
IFO myndighetsenheten	-2 900	40 300	37 400
Individ och familjeomsorg	0	7 898	7 898
Enheten för stöd och service	-3 212	26 126	22 914
Totalt	-25 772	221 531	195 759

Investeringsplan

Investeringsprojekt

Projekt	2026

Planerade investeringsprojekt för 2026 avser främst framtida lokalförsörjning. Kostnaden för genomförande är vid tiden för detaljbudget med verksamhetsplan okänd och kommer följa lokalförsörjningsplanen enligt beslutad Mål och resursplan.

Beskrivning

Färgelanda kommun

Sektor omsorg
Socialchef
Gunnar Wigstrand

Tjänsteskrivelse
2025-11-04
2025/192

Socialnämnd

Tjänsteskrivelse - omställning av Lillågården

Beslutsförslag
Att införa ett uppehåll i inflyttningar vid Lillågårdens särskilda boende från och med 2025-11-24 och tills vidare.
Att om behov uppstår av icke demensplatser använda avdelning 5 vid Håvesten till detta.

Ärendets beredning
I sektor omsorgsledningsgrupp
FÖSAM 2025-11-11

Sammanfattning av ärendet
Lillågården ska genomgå en översyn och utredning för att avgöra verksamhetens framtida inriktning – om den ska utvecklas till ett trygghetsboende eller omvandlas till ett större särskilt boende. Syftet är att skapa en långsiktigt hållbar struktur för kommunens boendeformer för äldre. Under utredningstiden föreslås ett tillfälligt stopp för inflyttningar till Lillågården för att undvika omflyttningar som kan påverkas av kommande beslut. Befintliga boende berörs inte och verksamheten fortsätter som vanligt. Vid behov av särskilt boende för personer utan demensdiagnos erbjuds plats vid Håvesten, avdelning 5. I nuläget finns sju tomma lägenheter inom äldreomsorgen – fyra vid Lillågården och tre vid Solgården.

Ärendebeskrivning
Enligt mål- och resursplanen för perioden 2026–2029 ska Lillågården genomgå en översyn och en mer omfattande utredning av verksamhetens framtida inriktning. Syftet är att noggrant analysera och bedöma om Lillågården framöver bör utvecklas till ett trygghetsboende eller om verksamheten i stället ska omvandlas till ett större särskilt boende. Målsättningen är att säkerställa att kommunen långsiktigt kan erbjuda ändamålsenliga, hållbara och attraktiva boendeformer för äldre – utifrån både dagens behov och framtida demografiska förändringar.

Utredningen kommer att omfatta verksamhetsmässiga, ekonomiska och organisatoriska perspektiv. Det innebär att faktorer som lokaler, bemanning, kostnadsnivå, kvalitet i omsorg och service samt det framtida behovet av olika typer av boenden kommer att analyseras. Resultatet ska ge ett väl underbyggt beslutsunderlag för hur kommunen på längre sikt bör strukturera sina boendeformer för äldre.

För att skapa handlingsutrymme under utredningens gång föreslås ett tillfälligt stopp för inflyttningar till Lillågården. Denna åtgärd syftar till att undvika onödiga omflyttningar eller förändringar som senare kan påverkas av de beslut som fattas om verksamhetens framtida inriktning. Genom att pausa inflyttningarna ges verksamheten möjlighet att planera långsiktigt och undvika situationer där boende skulle behöva flytta på grund av förändringar i inriktningen. Under den aktuella perioden kommer verksamheten att fortsätta som vanligt för de personer som redan bor på Lillågården, med oförändrad kvalitet i både omsorg och service.

Om behov uppstår av särskilt boende för personer utan demensdiagnos under tiden som inflyttningsstoppet gäller, kommer detta behov att tillgodoses vid Håvesten, avdelning 5. Denna avdelning är något mer avskild från de övriga fyra avdelningarna i verksamheten, vilket gör den särskilt lämplig för att tillfälligt ta emot denna målgrupp utan att påverka övrig verksamhet.

I dagsläget finns totalt sju tomma lägenheter inom äldreomsorgen – fyra vid Lillågården och tre vid Solgården. Detta motsvarar den högsta andelen tomma lägenheter som noterats under perioden januari 2024 till oktober 2025. Utvecklingen behöver följas noggrant eftersom den kan ge indikationer på förändringar i efterfrågan och behovet av olika boendeformer.

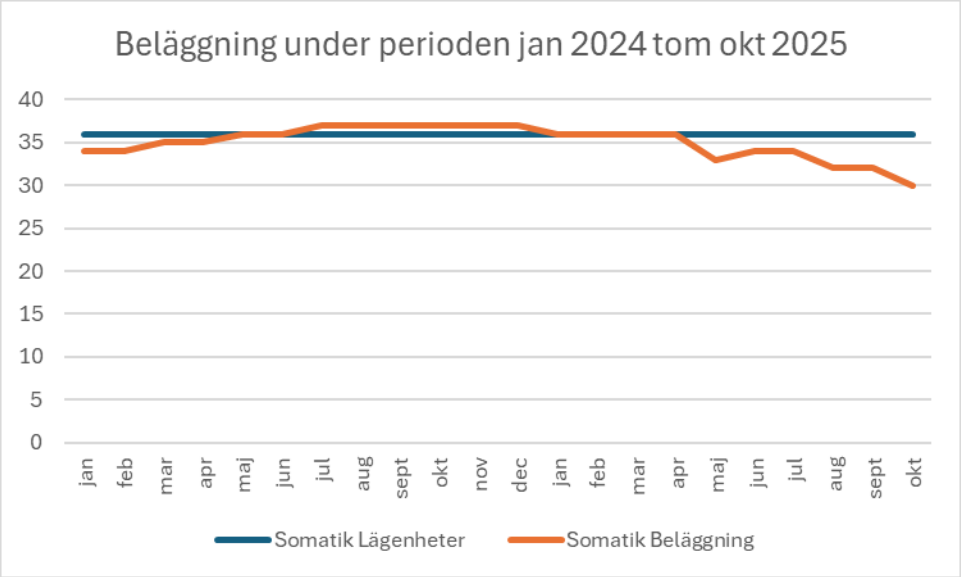

Beslutsunderlag:
Tjänsteskrivelse
FÖSAM protokoll

Sändlista:
Gunnar Wigstrand socialchef
Margareta Gustafson Enhetschef
David Tengberg Samhällsutvecklings- och näringslivschef

Gunnar Wigstrand
Socialchef

Färgelanda kommun

Omsorgskontoret
Socialchef
Gunnar Wigstrand

Tjänsteskrivelse
2025-11-06
2025/121

Socialnämnd

Tjänsteskrivelse – fortsatt utredning om matdistribution i hemtjänsten

Beslutsförslag

1. Att Socialnämnden godkänner delredovisningen av måltidsutredningen.
2. Att förvaltningen ges i uppdrag att fortsätta utredningen med ett förslag till framtida modell för måltidsdistribution och inköp.

Ärendets beredning
Sektoromsorgs ledningsgrupp
FÖSAM

Sammanfattning av ärendet
Denna tjänsteskrivelse utgör en delredovisning av den pågående utredningen kring måltidsdistribution och hjälp med matinköp inom hemtjänsten. Syftet är att kartlägga nuvarande kostnader, arbetssätt och möjliga effektiviseringar samt att undersöka alternativa lösningar, inklusive möjligheten att upphandla tjänsterna externt.

Ärendebeskrivning
Bakgrund

Måltider till hemtjänstens brukare tillagas i dagsläget på Solgården. Två insatser utförs inom området:

- Måltidsdistribution
- Hjälp med inköp

Den totala tidsåtgången per månad uppgår till cirka 390 timmar för måltidsdistribution och 133 timmar för inköp. Planeringen för hur insatserna utförs bedöms som ineffektiv.

Nuvarande avtal saknar rörlig kostnadskomponent, vilket innebär att förvaltningen betalar samma kostnad oavsett antal levererade portioner.

Brukarnas efterfrågan visar att leverans fem dagar i veckan vore tillräckligt, medan verksamheten i nuläget är tillgänglig alla dagar året runt.
Cirka 95 brukare får måltidsdistribution per månad (i genomsnitt 5 portioner per vecka), och 30 brukare har hjälp med inköp.
Den totala årskostnaden uppgår till cirka 2,765 tkr.

Genomförd utredning

Utredningen har omfattat:

- Kartläggning av nuläge och kostnader
- Genomgång av aktuella insatser och deras användning
- Inledande dialoger med externa aktörer kring möjliga system, distributionslösningar och utbud
- Analys av den logistiska kedjan och nuvarande arbetssätt

Resultat och bedömning

Måltidsdistribution

Analysen visar att måltidsdistributionen kan överlåtas till extern aktör.
Färdiga system finns och används framgångsrikt i andra kommuner.
Fördelar med en extern lösning:

- Större valfrihet och utbud för brukarna
- Möjlighet till hemleverans och inpackning
- Fokus på kärnverksamheten för undersköterskorna
- Frigjorda resurser på Solgårdens kök
- Potential till omstrukturering av köksorganisationen på särskilda boenden

Hjälp med inköp

Även denna insats bedöms kunna övergå till extern aktör. Personalbehovet skulle därmed minska med cirka 55 % per månad.

Ett förändrat arbetssätt bedöms ligga i linje med nämndens mål om prioriterad kärnverksamhet och en företagarvänlig kommun.

Ekonomisk konsekvensbeskrivning
Vid en övergång till ny modell beräknas:

- Måltidsdistributionen inom ordinärt boende kunna upphöra helt i kommunal regi.
- Insatsen för inköp minska väsentligt, men delvis kvarstå.

Beräknad besparing uppgår till cirka 2,490 tkr per år (2025 års kostnadsläge

Beslutsunderlag:
Tjänsteskrivelse
FÖSAM protokoll 2025-11-11

Sändlista:
Gunnar Wigstrand
Johan Ferm
David Tengberg
Katrin Axberg

Gunnar Wigstrand
Socialchef

Färgelanda kommun

Måltidsdistribution och matinköp inom hemtjänsten
-delredovisning

Engagerad och företagsam med ett gott bemötande!

Nuläge

- Måltider till hemtjänstens brukare tillagas på Solgården.
- Finns två ”insatser” – måltidsdistribution och hjälp med inköp.
- Tidsåtgång för matdistribution är cirka 390 timmar/mån.
- Tidsåtgång för hjälp med inköp är cirka 133 timmar/mån.
- Planering för hur och när ”insatserna” skall utföras är inte effektiv.
- Saknas rörlig komponent för måltidsdistribution – vi betalar samma kostnad oavsett antal tallrikar som levereras.
- Vi står tillgängliga mån-sön året om, men brukare tycks efterfråga 5 dagar/vecka.
- Cirka 95 personer med måltidsdistribution/mån (snitt 5 port/vecka/brukare).
- Cirka 30 personer som har hjälp med inköp.
- Total kostnad om cirka 2 765 tkr/år.

Utredningen

- Kartlagt nulägesbild och kostnad för utförande.
- Gått igenom aktuella insatser och analyserat hur insatserna används.
- Inledande samtal med externa aktörer för att se på möjligheter och system, distribution, utbud m m.
- Analyserat den logistiska kedjan – dvs hur vi faktiskt utför arbetet.

Delredovisning

- ***Måltidsdistributionen*** skulle kunna utföras av extern part.
- Färdigt system finns och flera kommuner använder detta idag.
- Större utbud för brukaren – hemleverans (och inpackning av mat vid önskemål).
- Skulle innebära ”lediga” tallrikar på Solgårdens kök och möjligheter att tänka nytt kring strukturen på alla särskilda boenden avseende köken.
- Potentiellt stor besparing att vänta då flera delar kan påverkas.

- ***Måltidsinköp*** skulle i likhet med ovanstående kunna fungera med extern hjälp.
- Personalbehovet kring insatsen skulle minska med cirka 55% per månad.

- Ett förändrat arbetssätt svarar mot nämndens antagna inriktningar och mål för perioden. (***Prioriterad kärnverksamhet*** samt ***företagarvänlig kommun***).

Ekonomiska effekter

Matdistribution	
Kostnad i dagsläget, per år	2 204 000
Kostnad i framtida läge, per år	0
Summa besparing, kr	**2 204 000**

Besparingens beståndsdelar	
Kostnad för måltidsproduktion	797 000
Personalkostnader	1 311 000
Övriga kostnader (fordon, drivmedel o dyl)	96 000
Summa besparing, antal årsarbetare	2,60

Måltidsinköp	
Kostnad i dagsläget, per år	561 000
Kostnad i framtida läge, per år	274 000
Summa besparing, kr	**287 000**

Besparingens beståndsdelar	
Engångskostnad, ipad eller dylikt	-20 000
Personalkostnader	256 000
Övriga kostnader (fordon, drivmedel o dyl)	51 000
Summa besparing, antal årsarbetare	0,47

- Måltidsdistributionen antas upphöra helt vid övergång till ny modell.
- ”Insatsen” inköp kommer fortsatt ha visst beroende av personell resurs, men reduceras.
- Besparing 2 490 tkr/år i 2025 års kostnadsläge.

Funderingar och fortsatt utredning?

- Vill politiken fortsätta på inslagen väg?
- Om så är fallet behövs fortsatt utredning.
- Frågor som förslagsvis behöver bli besvarade är b la:

❑ *Kan Solgården tillaga mat till alla Säbo om hemtjänstmåltiderna upphör?*

❑ *Hur skulle det påverka köken som idag finns på Håvesten och Lillågården samt ekonomisk effekt?*

❑ *Överkapacitet vid förändring?*

❑ *Hur kan en framtida distributionskedja se ut om all mat till Säbo tillagas på Solgården samt ekonomisk effekt?*

❑ *Kan/bör man involvera pensionärsrådet?*

❑ *Upphandlingsförfarande?*

❑ *Presentation av slutsatser och förslag på komplett framtida modell.*

Delgivning

Utskriftsdatum: 2025-11-10 **Utskriven av:** Sofia Henriksson

Diarieenhet: Socialnämnden
Riktning: Inkomna
Datum: 2025-10-10 - 2025-11-10
Notering:

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Ärendemening	
2025.914	I	Avslutsbrev från Arbetsmiljöverket rörande ärende 2025/057722	Alexander Karlsson
2025-10-17			Individ och Familjeomsorgen
SN 2025/188		Arbetsmiljöverket avseende händelse på Lillågården	
2025.916	I	Mottagningsbekräftelse från integritetsskyddsmyndigheten - utsett datskyddsombud	Sofia Henriksson
2025-10-23			
SN 2025/165		Nytt dataskyddsombud för socialnämnden	
2025.943	I	Inspektionsmeddelande från Arbetsmiljöverket 2025-10-28	Kerstin Belander
2025-10-29			
SN 2025/200		Arbetsmiljöverkets inspektion avseende Individ- och familjeomsorgens verksamhet på Furåsen	
2025.944	I	Informationsbrev från IMY (IMY-2025-17759)	Gunnar Wigstrand
2025-10-30			Individ och Familjeomsorgen
SN 2025/201		Inkommit klagomål avseende personuppgiftshantering till Integritetsskyddsmyndigheten	
2025.952	I	VB_ Senaste nytt om Hälso- och sjukvårsavtalet	Sofia Henriksson
2025-11-10			
SN 2025/81		Nytt hälso- och sjukvårdsavtal och lagreglerade överenskommelser 2027-2030	
2025.953	I	117 Nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överesnkommelser	Sofia Henriksson
2025-11-10			
SN 2025/81		Nytt hälso- och sjukvårdsavtal och lagreglerade överenskommelser 2027-2030	
2025.954	I	Missiv Fyrbodal KFB Hälso och sjukvårdsavtal ink ök	Sofia Henriksson
2025-11-10			
SN 2025/81		Nytt hälso- och sjukvårdsavtal och lagreglerade överenskommelser 2027-2030	
2025.955	I	7 4 Överenskommelse - Regionens läkaransvar i kommunal primärvård	Sofia Henriksson

2025-11-10			
SN 2025/81		Nytt hälso- och sjukvårdsavtal och lagreglerade överenskommelser 2027-2030	
2025.956	I	7 9 Bilaga Västkoms protokoll 250904	Sofia Henriksson
2025-11-10			
SN 2025/81		Nytt hälso- och sjukvårdsavtal och lagreglerade överenskommelser 2027-2030	
2025.957	I	7 8 Protokoll Styrelse VästKom 2025-09-04_v2 docx - signerat	Sofia Henriksson
2025-11-10			
SN 2025/81		Nytt hälso- och sjukvårdsavtal och lagreglerade överenskommelser 2027-2030	
2025.958	I	Remissenkät Kommun - Hälso- och sjukvårdsavtal och tillhörande lagreglerade överenskommelser	Sofia Henriksson
2025-11-10			
SN 2025/81		Nytt hälso- och sjukvårdsavtal och lagreglerade överenskommelser 2027-2030	

VästKom

PROTOKOLL

VästKom Styrelse

Plats **Stationshuset, lokal Rallaren**
Regionens Hus Göteborg
Datum 2025-09-04
Tid Kl. 9:00-10:50

Beslutande
Miguel Odhner, Kungälv
Peter Eriksson, Trollhättan

Axel Josefson, Göteborg
Liselotte Fröjd, Tanum
Benny Augustsson, Vänersborg
Dan Nyberg, Vänersborg (D)
Annette Carlson, Borås
Ulf Dahlberg, Mark
Bengt Hilmersson, Vårgårda
Adam Johansson, Falköping
Daniel Andersson, Essunga
Jan Hanna, Tibro

Övriga
Gitte Caous, Göteborgsregionen
Magnus Haggren, Boråsregionen
Anna Lärk Ståhlberg, Fyrbodal
Kristofer Svensson, Skaraborg

Kristina Lännergren, VästKom
Johanna Hansson, VästKom
Malin Swärd Davidsson, VästKom (Digitalt, punkt 43)
Caroline Albinsson, Gryning Vård (punkt40)
Marina Johansson, Göteborgs Stad (punkt 43)

Frånvarande
Theres Sahlström, Skövde
Ulf Olsson, Borås
Jonas Attenius, Göteborg
Marith Hesse, Partille

Utses att justera
Underskrifter:

Sekreterare Johanna Hansson
.....
Johanna Hansson

Ordförande Miguel Odhner
Miguel Odhner (Sep 16, 2025 14:43:31 GMT+2)
.....
Miguel Odhner

Justerande Liselotte Fröjd
Liselotte Fröjd (Sep 16, 2025 13:38:44 GMT+2)
.....
Liselotte Fröjd

Västsvenska kommunalförbundens samorganisation
Box 5073, 402 22 Göteborg
E-post: info@vastkom.se
Org.nr: 858501–2084
Besök: Anders Personsgatan 8, Göteborg
www.vastkom.se

§ 39 Mötets öppnande

Mötet öppnades av Miguel Odhner och alla hälsades välkomna. Till justeringsperson valdes Liselotte Fröjd

§ 40 Lägesrapport VästKom inklusive ekonomi för halvåret

Information

Föredragande *Kristina Lännergren, Direktör*
Caroline Albinsson, Ekonomichef

Lägesrapport om verksamheten och omorganisationen, med halvårs ekonomirapport.

Resultatet per juli är ett underskott om ca 2 380 tkr, vilket beror på att intäkterna avviker från budgeterat:

- Medel avseende Nära Vård är ej rekvirerade
- I budget för 6-kronan ingår de balanserade medel som planeras att nyttjas för att finansiera området

Prognos för helår 2025 är ett överskott om 550 tkr, jämfört med budgeterat underskott om 760 tkr. Detta beror på ökade intäkter inom försäljning av tjänster samt ränteintäkter.

Efter styrelsebeslut i juni har VästKom omorganiserats och personalstaben minskats med tre medarbetare.

Beslut:
Styrelsen noterar informationen

§ 41 Nuläge Millennium

Information

Föredragande *Kristina Lännergren, Direktör*

Aktuellt läge i Projekt Millennium samt information om arbetet framåt.

Kommunernas temporära arbetsgrupp om 12 deltagare – förbundsdirektörer, kommunchefer och representanter från VästKom, har haft uppstartsmöte den 15 augusti. Uppdrag att titta på alternativ och hur kan vi kvalitetssäkra med en kvalitetssäkringsgrupp, för att föreslå former och process för insamlande av kommunernas bild av vad som önskas och behövs framåt.

En preliminär tidplan presenterades för höstens arbete med ambitionen att kunna förankra 49 kommuner i slutet av året.

Beslut:
Styrelsen noterar informationen

§ 42 Uppdrag Digitalt utskott

För ställningstagande

Föredragande	*Kristina Lännergren, Direktör*
Tjänsteutlåtande	*Uppdrag Digitalt utskott*

I samband med ett initiativärende på regionstyrelsens sammanträde, den 2 april 2025, fattades ett beslut om att inrätta en ny politisk instans för VGR:s digitaliseringsarbete. Under sammanträde med Politiskt Samrådsorgan (SRO) den 24 april 2025 fördes en dialog om utskottet. Behov av information, delaktighet och förankring i länsgemensamma digitaliseringsfrågor inom hälso- och sjukvårdsområdet uttrycktes då från kommunalförbundens representanter.

SRO:s presidium har framfört att Regiondirektören i VGR och VästKoms Direktör bör ta fram ett förslag på former och forum på politisk nivå för information, delaktighet och förankring i digitaliseringsfrågor av länsgemensam karaktär inom hälso- och sjukvårdsområdet för VGR och länets 49 kommuner.

Ställningstagande:
VästKom styrelse ställer sig bakom SRO:s beslut att

- ge Regiondirektören och VästKoms Direktör i uppdrag att ta fram förslag på former och forum för att politisk nivå säkerställa information, delaktighet och förankring i digitaliseringsfrågor inom hälso- och sjukvårdsområdet av länsgemensam karaktär.

Uppdraget ska återrapporteras till SRO 2025-11-13.

§ 43 Hälso- och sjukvårdsavtalet med överenskommelser

Information | För beslut

Föredragande	*Kristina Lännergren* *Malin Swärd Davidsson, Strateg Hälso- och sjukvård* *Marina Johansson, Kommunalråd Göteborg*
Tjänsteutlåtande *Bilagor*	*Tjänsteutlåtande Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser* *Hälso- och sjukvårdsavtal – avtal som reglerar hälso- och sjukvårdsansvar mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland* *Ök.– Kommunens betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård* *Ök. – Regionens läkaransvar i kommunal primärvård* *Överenskommelse – Ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård* *Ök. – Personer med psykiskfunktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende, barn och unga* *Missivbrev, HoS-avtal med tillhörande överenskommelser*

Information och underlag för beslut gällande Hälso- och sjukvårdsavtalet med tillhörande överenskommelser

Uppsägning av avtal som reglerar hälso- och sjukvårdsansvaret mellan Västra Götalandsregionen (VGR) och kommunerna i Västra Götaland sker 14 november.

Samtliga 49 kommuner har svarat på remissen under våren och arbetet med att sammanställa svaren har pågått under sommaren. Avtalens relation till varandra och kompetenskrav i kommunal primärvård har varit några av de frågor som har eskalerats och som har lösts efter dialoger under sommaren.

Större fokus på patientsäkerheten och inkluderas i nya HoS-avtalet.

SRO beslutade att ställa sig bakom förslagen till nytt Hälso- och sjukvårdsavtal med fyra överenskommelser i form av underavtal den 1 september, och rekommenderar samtliga Parter att var för sig besluta om att anta dessa att gälla från och med 1 januari 2027.

Beslut:
VästKoms styrelse beslutar att

- rekommendera de fyra kommunalförbunden att rekommendera sina medlemskommuner att anta nytt förslag till Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser i form av underavtal senast den 31 maj 2026.
- referensgruppen tillhandahåller en juridisk beslutstext till kommunerna för antagande av avtalet.

Noterar informationen
VästKoms styrelse beslutar att

- ställa sig bakom skrivning, om att VGR avser att säga upp nuvarande hälso- och sjukvårdsavtal, för utskick till kommunalförbunden med rekommendationen att informera kommunerna.

§ 44 Uppdrag Riktlinje Patientsäkerhet

För beslut

Föredragande	*Kristina Lännergren, Direktör* *Malin Swärd Davidsson, Strateg Hälso- och sjukvård* *Marina Johansson, Kommunalråd Göteborgs Stad*
Tjänsteutlåtande	*Uppdrag ta fram länsgemensam riktlinje för patientsäkerhet*

I arbetet med framtagande av förslag till nytt Hälso- och sjukvårdsavtal har ett behov av förtydligat arbete kring patientsäkerhet avseende avvikelser i samverkan, tvister och ekonomisk reglering identifierats.

För att undvika att själva avtalet blir alltför detaljerat och svårt att följa upp, föreslås att parterna tar fram en ny länsgemensam riktlinje som närmare beskriver hur samverkan ska ske i frågor om patientsäkerhet.

Beslut:
VästKoms styrelse rekommenderar att

- att ställa sig bakom uppdraget att ta fram förslag på en länsgemensam riktlinje avseende patientsäkerhet.
- den länsgemensamma riktlinjen skickas på remiss till parterna.
- den länsgemensamma riktlinjen avseende patientsäkerhet ska kunna beslutas av respektive part synkroniserat med slutliga förslag om Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser.

§ 45 Följduppdrag Hälso- och sjukvårdavtal

Information

Föredragande	*Kristina Lännergren, Direktör* *Malin Swärd Davidsson, Strateg Hälso- och sjukvård* *Marina Johansson, Kommunalråd Göteborg*
Tjänsteutlåtande	*Följduppdrag Hälso- och sjukvårdsavtal_v3*

I arbetet med Hälso- och sjukvårdsavtalet med tillhörande överenskommelser har flera utvecklingsområden identifierats som inte rymts inom uppdraget, till exempel:

- Länsgemensam implementering av Avtalet och överenskommelserna
- Framtagande av patientfall och patientresor eller exempel som stöd för dialog
- Förbättrade processer vid in- och utskrivning
- Översyn av strukturen för samverkan på alla nivåer
- Granskning och uppdatering av länsgemensamma styrdokument
- Årlig uppföljning av Avtalet och överenskommelserna

Beslut:
VästKoms styrelse ställer sig bakom att
- VästKom tillsammans med kommunalförbunden planerar genomförandet och bidrar till att stödja en länsgemensam och delregional implementering av Hälso- och sjukvårdsavtalet och tillhörande överenskommelser.
- prioritera fortsatt utvecklingsarbete kopplat till Hälso- och sjukvårdsavtal och tillhörande överenskommelser.

§ 46 Övriga frågor

- Ersättare till Jonas Attenius

Information

Jonas Attenius, Göteborgs Stad, beslutar att med omedelbar verkan lämna sitt uppdrag och därmed sin plats som ledamot i VästKom styrelse.

Till ersättare föreslås Marina Johansson, Kommunalråd Göteborgs Stad.

- Reviderad lön VästKoms direktör

Information

Ordförande Miguel Odhner har i samråd med vice ordförande Peter Eriksson beslutat att revidera lönen för VästKoms direktör Kristina Lännergren samt justera delar av avtalet retroaktivt per 1 april 2025.

§ 47 Mötet avslutas

Protokoll Styrelse VästKom 2025-09-04_v2.docx

Final Audit Report 2025-09-16

Created:	2025-09-16
By:	Johanna Hansson (johanna.hansson@vastkom.se)
Status:	Signed
Transaction ID:	CBJCHBCAABAAVsXK2PYp9q1nahP9wsEXDGmkokOyW3-H

"Protokoll Styrelse VästKom 2025-09-04_v2.docx" History

Document created by Johanna Hansson (johanna.hansson@vastkom.se)
2025-09-16 - 11:25:58 AM GMT

Document emailed to Liselotte Fröjd (liselotte.frojd@tanum.se) for signature
2025-09-16 - 11:26:02 AM GMT

Document emailed to Miguel Odhner (miguel.odhner@kungalv.se) for signature
2025-09-16 - 11:26:02 AM GMT

Document emailed to Johanna Hansson (johanna.hansson@vastkom.se) for signature
2025-09-16 - 11:26:02 AM GMT

Email viewed by Liselotte Fröjd (liselotte.frojd@tanum.se)
2025-09-16 - 11:36:57 AM GMT

Document e-signed by Liselotte Fröjd (liselotte.frojd@tanum.se)
Signature Date: 2025-09-16 - 11:38:44 AM GMT - Time Source: server

Email viewed by Miguel Odhner (miguel.odhner@kungalv.se)
2025-09-16 - 12:43:18 PM GMT

Document e-signed by Miguel Odhner (miguel.odhner@kungalv.se)
Signature Date: 2025-09-16 - 12:43:31 PM GMT - Time Source: server

Email viewed by Johanna Hansson (johanna.hansson@vastkom.se)
2025-09-16 - 1:00:14 PM GMT

Document e-signed by Johanna Hansson (johanna.hansson@vastkom.se)
Signature Date: 2025-09-16 - 1:00:27 PM GMT - Time Source: server

Agreement completed.
2025-09-16 - 1:00:27 PM GMT

Adobe Acrobat Sign

Från: Eva-Maria Persdotter <eva-maria.persdotter@fyrbodal.se>
Skickat: den 6 november 2025 10:57
Till: Ann-Charlott Gustafsson <ann-charlott.gustafsson@uddevalla.se>; Britt-Marie Andrén-Karlsson <britt-marie.andren-karlsson@orust.se>; Cecilia Gustafsson <cecilia.gustafsson@politiker.trollhattan.se>; Dan Nyberg <dan.nyberg@vanersborg.se>; Daniel Jensen <daniel.jensen@mellerud.se>; Håkan Gusteus <hakan.gusteus@pol.fargelanda.se>; Jan Sedenka <jan.sedenka@amal.se>; Kenneth Gustavsson <kenneth.gustavsson@dalsed.se>; Mathias Johansson <Roger.Johansson@munkedal.se>; Nettan.Larsson@politiker.trollhattan.se; Nilsson, Birgitta <birgitta.nilsson@tanum.se>; Per Stade <per.stade@stromstad.se>; Ricard Söderberg <ricard.soderberg@politik.lysekil.se>; Sanna Lundström <sanna.lundstrom@politik.sotenas.se>; Susanne Ohrn <susanne.ohrn@bengtsfors.se>; Anders Haag <anders.haag@trollhattan.se>; Birgersson, Monica <monica.birgersson@tanum.se>; Camilla Karlsson <camilla.karlsson@dalsed.se>; Gunnar Wigstrand <gunnar.wigstrand@fargelanda.se>; Helena Wretman <helena.wretman@amal.se>; Jenny Thorsell <jenny.thorsell@sotenas.se>; Johan Lundh <Johan.Lundh@lysekil.se>; Johanna Eklöf <johanna.eklof@munkedal.se>; Karin Hallberg <karin.hallberg@vanersborg.se>; Lena Gardtman <lena.gardtman@orust.se>; Malin Normann <malin.normann@uddevalla.se>; Malin Hedelin <malin.hedelin@trollhattan.se>; Marianne Wikander <marianne.wikander@stromstad.se>; Tanja Mattsson <tanja.mattsson@mellerud.se>
Ämne: VB: Senaste nytt om Hälso- och sjukvårsavtalet

Hej socialnämndordföranden och socialchefer.
På uppdrag av Dan Nyberg, er representant i den politiska referensgruppen, vidarebefordras information för kännedom.

Efter dialog i den politiska referensgruppen, där enighet nåddes om att det nuvarande

hälso- och sjukvårdsavtalet ska sägas upp, fick Regionen i uppdrag att genomföra detta. Regionfullmäktige har den 4/11 tagit beslut om att säga upp nuvarande avtal inkl. ramavtal och överenskommelser och har samtidigt enhälligt ställt sig bakom nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser.

Med vänliga hälsningar

Eva-Maria Persdotter
Socialstrateg

Fyrbodals kommunalförbund

Telefon/mobil: +46-(0)70- 496 44 65
Postadress: Box 305. 451 18 Uddevalla
Besöksadress: Kaserngården 3B (3 vån), Uddevalla
fyrbodal.se
Facebook
LinkedIn

Från: Info VästKom <info@vastkom.se>
Skickat: den 5 november 2025 16:02
Till: Borås officiell <info@borasregionen.se>; Kansliet Fyrbodals Kommunalförbund <kansli@fyrbodal.se>; GR officiell <gr@goteborgsregionen.se>; Skaraborg officiell <info@skaraborg.se>
Ämne: Senaste nytt om Hälso- och sjukvårsavtalet

Till kommunalförbunden med rekommendation om att föra vidare till respektive kommun.

Beslutsprocessen för nytt hälso- och sjukvårdsavtal är i full gång och har mottagits väl i såväl kommunalförbundens direktioner som inom regionstyrelsen,

enligt deltagare i gemensam styrgrupp för nytt hälso- och sjukvårdsavtal.

Regionfullmäktige har den 4 november, efter rekommendation från Regionstyrelsen:

1. Beslutat, för Västra Götalandsregionens del, att säga upp Hälso- och sjukvårdsavtalet i

Västra Götaland – Avtal som reglerar hälso- och sjukvårdsansvaret mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland, med giltighet från den 1 april 2017 till den 31 december 2026.

2. Beslutat, för Västra Götalandsregionens del, att säga upp följande underavtal med giltighet till och med den 31 december 2026:
   - Ramavtal om läkarinsatser i kommunernas hälso- och sjukvård
   - Överenskommelse om samverkan vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård
   - Överenskommelse om samarbete mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med missbruk av alkohol och droger och spel om pengar
   - Överenskommelser om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård.

Regionfullmäktige beslutade även att

1. för Västra Götalandsregionens del, ingå Hälso- och sjukvårdsavtal – avtal som reglerar hälso- och sjukvårdsansvaret mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland.

2. för Västra Götalandsregionens del, ingå underavtalet Överenskommelse - Kommunens betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård.

3. för Västra Götalandsregionens del, ingå underavtalet Överenskommelse - Regionens läkaransvar i kommunal primärvård.

4. för Västra Götalandsregionens del, ingå underavtalet Överenskommelse - Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende.

5. för Västra Götalandsregionens del, ingå underavtalet Överenskommelse - Ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård.

Läs mer här!

Aktuella beslut från regionfullmäktige och regionstyrelsen - Västra Götalandsregionen

Johanna Hansson

Direktörsassistent | Administratör | Kommunikatör

Telefon: 0739-016 015

E-post: johanna.hansson@vastkom.se

VästKom

Västsvenska kommunalförbundens samorganisation

Postadress: Box 5073 I 402 22 GÖTEBORG

Besöksadress: c/o GR, Anders Personsgatan 8 I 416 64 GÖTEBORG

Leveransadress: c/o GR, Norra Kustbanegatan 9B | 416 64 GÖTEBORG

Webadress: vastkom.se